

PETER DEUNOV

În Împărăția Naturii Vii

Orice corp ceresc primește energie prin polul său negativ și o emană prin polul pozitiv. Când un centru este pozitiv, dăruiește; când este negativ, primește. Energia pozitivă creează și energia negativă edifică.

Dinasty Books
Proeditură şi Tipografie

PETER DEUNOV

ÎN IMPĂRĂŢIA NATURII VII

INFLUENŢA ENERGIEI SOLARE

Soarele este o sursă de energie vie pentru întregul sistem solar; în raport cu Pământul, energia Soarelui* este pozitivă. Această energie se dezvoltă în electricitate pozitivă şi electricitate negativă. În raport cu Soarele, energia terestră este negativă (Pământul are ambele feluri de energii, dar predomină cea negativă; Soarele are şi el cele două energii, dar preponderentă este cea pozitivă). Contactul dintre aceste două feluri de energii produce viaţa pe Pământ.

Mediatorul puternic care uneşte şi transformă aceste energii a fost numit de savanţi eter. El trece prin spaţiu şi prin întregul Pământ. Ocultiştii îl numesc plasma dătătoare de viaţă, iar misticii, duh. În Geneză se spune (1, 1-2): „La început, Dumnezeu a făcut cerurile şi pământul. Pământul era pustiu şi gol; peste faţa adâncului de ape era întuneric, şi Duhul lui Dumnezeu Se mişca pe deasupra apelor".

Soarele este o sursă de energie vie pentru întregul sistem solar. În raport cu Pământul, energia Soarelui este pozitivă. Această energie se dezvoltă în electricitate pozitivă şi electricitate negativă. În raport cu Soarele, energia terestră este negativă (Pământul are ambele feluri de energii, dar predomină cea negativă; Soarele are şi el cele două energii, *dar preponderentă* este cea pozitivă). Contactul dintre aceste două feluri de energii produce viaţa pe Pământ.

Mediatorul puternic care uneşte şi transformă aceste energii a fost numit de savanţi eter. El trece prin spaţiu şi prin întregul Pământ. Ocultiştii îl numesc *plasma dătătoare de viaţă,* iar misticii, duh. În Geneză se spune (1, 1-2): „La început, Dumnezeu a făcut cerurile şi pământul. Pământul era pustiu şi gol; peste faţa adâncului de ape era întuneric, şi Duhul lui Dumnezeu Se mişca pe deasupra apelor”. Structura Soarelui este asemănătoare cu aceea a celulelor. Soarele este format din trei regiuni: una dintre ele pregăteşte energia, a doua o acumulează, o remodelează şi o transformă, a treia o trimite

către Pământ. Cele trei regiuni există şi în celule: regiunea exterioară primeşte energia solară, a doua o acumulează şi regiunea interioară o modelează şi o transformă în forţă vitală. Aceste trei regiuni se găsesc şi în organism într-o formă perfecţionată. Reconstituirea lor este mai uşoară în embrion.

Prima, învelişul embrionar extern, se numeşte *ectoderm* (cea vizibilă); cea intermediară se numeşte *mezoderm,* iar cea din centru, din interior, se numeşte *endoderm.*

Energia pe care soarele nostru o primeşte de la soarele central al universului nostru vizibil este întâi pozitivă, dar se polarizează apoi în pozitivă şi negativă.

Există o lege importantă pe care, vorbind despre Pământ, o putem formula în felul următor: capacitatea sa de receptare a energiei solare este cu atât mai mare cu cât aceea este mai negativă, şi invers, capacitatea de receptare a Pământului este cu atât mai mică cu cât aceea este mai pozitivă.

Orice corp ceresc primeşte energie prin polul său negativ şi o emană prin polul pozitiv.

Când un centru este pozitiv, dăruieşte; când este negativ, primeşte. Energia pozitivă creează şi energia negativă edifică.

Cea mai mare parte a energiei pe care soarele nostru o primeşte de la soarele central este consumată de Soarele însuşi. Doar o parte relativ minimă merge spre planete. Energiile pe care Pământul le primeşte de la Soare se transformă considerabil, căci, atunci când pătrund în straturile terestre, acestea din urmă le absorb toate elementele nutritive şi ce rămâne nu mai este de niciun folos. De aceea, Pământul respinge în spaţiul cosmic energiile astfel transformate şi care nu sunt potrivite pentru dezvoltarea lui. De aici, urmând anumite căi determinate, aceste energii se reîntorc la Soare, care, la rândul lui, le trimite înapoi la soarele central, unde suferă o modificare ce le redă ritmul iniţial.

De la miezul nopţii până la amiază, Pământul (în realitate, partea respectivă) este negativ şi *primeşte, deci, mai mult,* în timp ce de la amiază la miezul nopţii este pozitiv şi *dăruieşte, în consecinţa, mai mult.* De la miezul nopţii, Pământul începe să proiecteze în spaţiul cosmic energii negative şi primeşte în schimb energii pozitive de la Soare. La apusul soarelui, Pământul este pozitiv în cel mai înalt grad şi, *în consecinţă, atunci dăruieşte mai mult.* După-amiază, Pământul începe să

proiecteze în spaţiul cosmic energii pozitive şi, după ce a emis o cantitate suficientă, devine negativ. Aceasta se face treptat, şi pe la miezul nopţii energiile negative sunt preponderente faţă de cele pozitive.

Pământul este negativ în cel mai înalt grad dimineaţa, la răsăritul soarelui, ceea ce înseamnă că *primeşte atunci cel mai mult.* Trebuie să fim convinşi de importanţa extraordinară a acestui fapt ca să putem aprecia la adevărata ei valoare semnificaţia răsăritului de soare. Trebuie să luăm în considerare următoarea lege: suntem parte din organismul terestru, ceea ce face să primim când el primeşte, şi invers, când Pământul dăruieşte, omul dăruieşte şi el (*Conform ştiinţelor oculte, când vom deveni independenţi de influențele Pământului, nu vom mai primi prin el, ci direct de la Soare. Şi exact în aceasta va consta libertatea noastră. De exemplu, sfinţii şi fiinţele avansate primesc direct de la Soare. Chiar când soarele a apus, omul de geniu, sfântul sau iniţiatul îl văd şi îşi alimentează forţele. În cursul zilei, suntem mai liberi, mai independenți, dar, seara, depindem de Pământ, căci se găseşte între noi şi Soare*). *Şi iată de ce primele raze ale soarelui exercită acţiunea cea mai puternică*. În acel moment organismul omenesc este cel mai receptiv şi fiecare organism în general este mai dispus să primească energii. Dimineaţa există întotdeauna mai multă *prana* sau energie vitală decât la amiază şi organismul viu absoarbe atunci o cantitate mai mare de energii pozitive *(prana),* care sunt, de altfel, cele mai puternice în acel moment. Primele raze ale soarelui (la răsăritul lui) sunt cele mai active; Soarele se află atunci la apogeul activităţii sale.

Energia solară se manifestă zilnic în patru feluri diferite: de la miezul nopţii la amiază se manifestă fluxul energiei solare, iar de la amiază la miezul nopţii, este refluxul. *Fluxul, care începe la miezul nopţii, atinge punctul culminant la răsăritul soarelui; se află atunci în deplinătatea forţei sale şi este dătător de viaţă în cel mai înalt grad.* Scade apoi treptat până la amiază, şi atunci începe refluxul, care îşi desfăşoară cea mai mare forţă pe la apusul soarelui. Potrivit legii mişcării, acea parte a Pământului care se roteşte constant spre Soare şi se apropie de el se găseşte în condiţiile cele mai favorabile dezvoltării sale, în timp ce partea care se îndepărtează de Soare îşi pierde majoritatea condiţiilor. Cu o *oră înainte să răsară,* Soarele exercită, prin

energia lui, o influenţă pur psihică asupra omului: este o baie a sufletului şi întreaga fiinţă se simte împrospătată interior. Această forţă acţionează asupra celulelor corpului, le reînnoieşte energia şi creează în ele un elan pentru acţiune.

Înainte de răsăritul soarelui, razele care se refractă prin straturile atmosferice îşi exercită acţiunea în principal asupra creierului. La răsăritul astrului, razele care ajung în linie dreaptă acţionează asupra aparatului respirator şi a sensibilităţii noastre, în timp ce aceleaşi raze, când ne apropiem de ora amiezii, au o influenţă mare asupra aparatului digestiv. *Astfel, efectul curativ al energiei solare variază în funcţie de orele zilei: înainte de răsăritul soarelui, ameliorarea sistemului nervos cerebral; la răsăritul soarelui, vindecarea aparatului respirator; de la ora nouă la amiază, vindecarea stomacului,* adică, în acele ultime ore ale dimineţii, razele solare exercită o acţiune curativă asupra stomacului bolnav. După-amiaza, rezultatele curative ale energiei solare sunt, în general, foarte puţin importante.

La prima vedere, ar părea că efectul curativ al razelor solare ar trebui să fie mai intens pe la orele unu-două după-amiaza, când este cel mai cald. Dar, dacă acţiunea curativă a razelor solare s-ar datora căldurii lor, atunci de ce căldura unei sobe n-ar putea să înlocuiască această acţiune? Dar nu căldura soarelui este factorul curativ predominant, această funcţie aparţine unor energii foarte înalte cărora le putem da numele de *prana* (energie vitală) (Electricitatea şi magnetismul au o relaţie mai intensă cu starea anorganică a materiei, iar *prana,* cu starea organică a materiei, cu viaţa.), şi dimineaţa este Pământul în mod deosebit apt şi dispus să le primească.

După ultimele cercetări ştiinţifice, se spune că razele solare sunt cel mai curative înainte de amiază, dar s-ar putea obiecta că, atunci când la noi răsare soarele, la alţii e amiază şi la alţii soarele apune. Atunci, de ce această diferenţă în acţiunea curativă a razelor în funcţie de orele zilei? Cauza acestei diferenţe o constituie diversitatea pe care o remarcăm în aptitudinea de primire a Pământului şi a organismului.

Să vedem acum analogia care există între ceea ce am expus şi ceea ce se petrece în cursul anului. Razele solare nu acţionează în mod uniform în toate anotimpurile anului. La începutul primăverii, Pământul (este vorba de locul respectiv) este mai negativ şi acesta este motivul pentru care primeşte

mai mult atunci. De aceea, acţiunea curativă a razelor solare primăvara este superioară celei din toate celelalte anotimpuri ale anului. Începând cu 22 martie, Pământul devine treptat pozitiv. Vara, deoarece a progresat destul în acelaşi sens, el primeşte mai puţin. (Razele de vară acţionează şi ele, dar într-o măsură mai mică.)

La începutul primăverii, există mai multă *prana* şi organismele o primesc într-o cantitate mai mare. Vara, e doar mai multă căldură, dar mai puţin din acea *prana* sau energie vitală care există din abundenţă la începutul primăverii. Există anumite semne după care se poate recunoaşte când natura e mai bogată în *prana.*

Astfel, energia solară produce patru feluri de influenţe în cele patru anotimpuri ale anului. Primăvara şi vara, avem fluxul energiei solare; toamna şi iarna, avem refluxul. Şi iată de ce influenţa atât de binefăcătoare a Soarelui începe la 22 martie. Toate organismele bine constituite beneficiază de această energie, dar ea epuizează organismele mai slabe, care slăbesc şi mai mult.

Pământul intră în rolul lui creator începând de la 22 martie. Forţele sale creatoare sunt în plină activitate. Primăvara, când energia solară pozitivă creşte pe Pământ, activitatea creatoare a acestuia din urmă creşte proporţional şi are loc acea dezvoltare puternică observată şi admirată în toate părţile. Acţiunea organică cea mai intensă are loc în această perioadă.

Timpul cel mai favorabil dezvoltării începe la 22 martie şi continuă în lunile aprilie şi mai, până la 22 iunie. La această ultimă dată, orice creştere se opreşte.

Ziua poate fi împărţită în patru perioade de şase ore: de la miezul nopţii la şase dimineaţa (primăvara); de la şase dimineaţa la amiază (vara); de la amiază la şase seara, până la apusul soarelui (toamna); de la şase seara până la miezul nopţii (iarna). Ca urmare a mişcării Pământului, într-o anumită perioadă a anului, ea este mai lungă vara şi iarna, mai scurtă.

Noi, locuitorii Pământului, trebuie să urmăm în viaţa noastră exemplul pe care ni-1 dau plantele; ele înţeleg mai bine decât noi legea creşterii. Energia solară ajunge la noi printr-un curent amplu, care învăluie Pământul de la Polul Nord la Polul Sud, de unde se întoarce la Soare. Unii savanţi susţin că tocmai această energie face Pământul să se mişte în jurul axei sale.

Când plantele simt că această energie potenţială începe să se manifeste şi să vină spre Pământ, ele înmuguresc, se pregătesc; şi, când această energie se intensifică, vedem crescând frunzele şi apoi florile ce dau naştere fructelor. Eforturile plantelor au ca scop culegerea acestei energii ca să poată produce fructe. Această energie se transmite plantelor prin plasma dătătoare de viaţă.

Şi iată de ce este bine, în momentul în care vedem plantele înmugurind şi înflorind, ca în sufletul omului să se nască o bucurie interioară la presimţirea că ziua eliberării este aproape. Omul trebuie să simtă în toate fibrele fiinţei sale o recunoştinţă tandră faţă de acea forţă dătătoare de viaţă care îl învăluie; trebuie ca el să se deschidă cu iubire ca să primească influenţa binefăcătoare pe care i-o aduce reînnoirea forţelor şi care conferă o nouă prospeţime gândurilor şi sentimentelor sale.

Am face bine, primăvara şi vara, în fiecare an începând de la 22 martie, să ne culcăm şi să ne sculăm devreme şi ar fi recomandabil ca fiecare om „să asiste” la răsăritul soarelui şi să ia partea care îi revine, la fel ca albinele ce culeg nectarul florilor. Ar fi de ajuns să faceţi o încercare câţiva ani la rând ca să vă convingeţi de adevărul spuselor mele. Nu se cere în această privinţă o încredere oarbă, dar fiecare om ar putea reuşi să-şi facă treptat o idee a lui, să aibă concepţii proprii despre problema acţiunii binefăcătoare a soarelui. Aici nu poate fi vorba de eroare, ci de o justă şi profundă înţelegere a legii fundamentale a augustei naturi. Trebuie să ne supunem de bunăvoie cerinţelor ei şi să înţelegem că regulile pe care ni le impune conţin tocmai metodele care se potrivesc vieţii noastre. Şi, dacă suntem în armonie cu ele, vom putea fi întotdeauna inteligenţi, sănătoşi, robuşti şi fericiţi.

În consecinţă, trebuie să avem inima plină de cele mai bune sentimente când mergem la întâlnirea cu slujitorii naturii. Şi unul dintre aceşti slujitori este soarele. De aceea, psalmistul spune: „Ei se întorceau şi se îndreptau spre Dumnezeu de dimineaţă” (Psalmi 78:32). Şi: „Frumos este să lăudăm pe Domnul şi să preamărim Numele Tău, Preaînalte, să vestim dimineaţa bunătatea Ta” (Psalmi 92:1). Nu zice: „Doamne, te voi preamări seara”. Când natura începe să lucreze, trebuie s-o facem şi noi. Şi tocmai acesta este divinul, sublimul în viaţă: să gândim şi să simţim aşa cum vedem că se manifestă suprema

Raţiune a măreţei Naturi vii, nu ca oamenii care au inventat tot felul de sisteme Şi de credinţe. Pentru că cea mai corectă concepţie despre viaţă este Adevărul; esenţa însăşi a vieţii este Iubirea şi ceea ce dă sens vieţii este înţelepciunea.

Am amintit înainte analogia existentă între sistemul solar şi organism. Ceea ce se întâmplă în organism este analog cu ceea ce se întâmplă în sistemul solar. Când ajunge la creier energia solară, suferă acolo aceleaşi modificări ca în Soare când ajunge la el de la soarele central. Este un fapt destul de greu de explicat având în vedere că oamenii au în general doar o concepţie mecanică, în loc să aibă concepţii raţionale, psihice. Simţurile, sensibilitatea sunt polul negativ şi gândirea este polul pozitiv. În organismul omului, creierul este pozitiv şi sistemul nervos simpatic este negativ. La fel şi în univers, în partea stângă a corpului omenesc, energia coboară spre piciorul stâng şi urcă apoi pe piciorul drept şi pe partea dreaptă. Şi există un curent electromagnetic asemănător în jurul fiecărui organ. De exemplu, energia pozitivă trece prin sprânceana dreaptă. De acolo, se roteşte şi trece pe sub acelaşi ochi, unde se transformă în energie negativă. Urcă apoi deasupra ochiului stâng, unde este din nou pozitivă, ca să redevină negativă trecând pe sub acelaşi ochi. În acest fel, această energie, mişcându-se, formează ceva ce seamănă cu cifra 8.

În punctul dintre sprâncene, exact la rădăcina nasului, se găseşte un centru înzestrat cu raţiune care reglează aceşti curenţi în jurul ochilor. Putem numi acest centru Tăcutul, acel ceva plin de Raţiune în natură, care reglează forţele.

Circulaţia sângelui este generată în principal de curenţii electromagnetici. Dacă ei n-ar susţine mişcarea arterială a sângelui, inima singură n-ar fi de ajuns. Dar sângele se mişcă în organismul omului mulţumită impulsului cosmic care există în lume şi care reglează în mod constant circulaţia sângelui în toate organismele. Mişcările protoplasmei în celule, circulaţia şi rotaţia, precum şi mişcarea Soarelui, a planetelor şi a altor corpuri cereşti, toate sunt generate de acelaşi curent electromagnetic cosmic.

Energia pe care Pământul o ia de la Soare poate să fie comparată cu sângele venos. Soarele nostru îndeplineşte rolul de inimă, dar soarele central îndeplineşte acest rol şi mai bine. Aşa cum sângele impur trebuie să revină din ţesuturi la inimă şi

să se deplaseze de acolo la plămâni ca să se purifice, la fel energiile Pământului sunt retrimise la Soare ca să-şi redobândească acolo ritmul iniţial (*Dacă vrea să fie în armonie cu curenţii cosmici, omul trebuie să doarmă cu capul la nord sau la est*).

Nu considerăm Soarele un corp mort, ci o fiinţă vie. Să ne închipuim, de exemplu, că un savant trimite de departe obuze, ca salut, societăţii contemporane. Ce idee ne-am face despre acea fiinţă? Studiul pe care l-am putea face s-ar referi doar la partea lui fizică. Pe de altă parte, să presupunem că acelaşi savant, cu un anumit reflector, ne trimite razele lui, poeme frumoase scrise prin care ne salută, sau ne trimite fructe, în primul caz, energia sa va fi distrugătoare, în al doilea, stimulatoare, în al treilea, dătătoare de viaţă. În prezent, studiem doar cele două feluri de energie a Soarelui. Toate bolile de pe Pământ sunt cauzate de Soare. Astfel, dacă suntem duri, puţin îngăduitori, excentrici, soarele ne salută cu explozia obuzelor sale; dacă suntem înţelepţi, ne trimite poemele lui luminoase, care ne bucură inima; dacă suntem deja evoluaţi spiritual, ne trimite fructele lui vii şi aşază în noi sămânţa vieţii noi, ceea ce în religie se numeşte *înviere.*

Ignoranţii vor înţelege natura prin legile sale fizice restrictive; înţelepţii, prin poemele sale luminoase, şi fiinţele spirituale, prin fructele sale dătătoare de viaţă, de unde decurge viaţa pentru omenirea întreagă.

STAREA ACTUALĂ A OMENIRII

Până în prezent, această problemă a fost privită din cele mai diferite puncte de vedere, dar este indispensabil şi oportun s-o examinăm dintr-un punct de vedere nou ca s-o putem prezenta mult mai clar. Indiferent cât de înalt este minaretul, hogea (preotul turc) cântă acolo ce ştie, mereu acelaşi lucru. Nu trebuie să repetăm ce repetă hogea. În toate sferele vieţii, în manifestările sale individuale, sociale, politice şi spirituale, avem obiceiul să repetăm, aşa cum face hogea. Nici în viaţa individuală a oamenilor nu există indicii care să arate că au renunţat la vechile concepţii; abia dacă se observă ici şi colo (aceste cazuri sunt foarte rare) unele persoane interesate cât de cât de evoluţia proprie.

În domeniul instruirii, am rămas tot la vechea învăţătură a hogii. Începem, vezi, Doamne, să reformăm viaţa politică, să împingem, vezi, Doamne, Popoarele pe o altă cale, dar, asemenea hogii, repetăm mereu vechiul cântec. Propovăduim, răspândim diferite idei mari, vorbim despre Dumnezeu, despre idealuri comune, despre popor, omenire, dar, până la urmă, fiecare face cum îl taie capul.

Totuşi, viaţa actuală a decis să nu mai urce în vechiul minaret. Viaţa nouă a decis să nu-1 mai asculte pe hogea, având în vedere că de mii de ani ne face să auzim una şi aceeaşi voce, unul şi acelaşi cântec.

Ca să modifice societatea actuală, natura foloseşte doar două metode. Una dintre aceste metode sau legi este legea filtrării, prin care se înţeleg condensarea, refrigerarea şi coborârea în partea de jos (în straturile pământului unde trebuie lăsate) a tuturor depunerilor acumulate, pentru ca apa astfel împrospătată şi epurată să poată apoi să curgă într-o vale. Dar acest proces cere întotdeauna o mare presiune: *apa* trebuie să coboare de sus în jos. A doua metodă de care se slujeşte natura este aceea a evaporării, prin care picăturile de apă se dilată şi se transformă în vapori ce se ridică la mare înălţime. Şi aceasta se obţine prin legea căldurii sau prin legea atracţiei magnetice a vaporilor de apă în sus, în spaţiu. Aceste picături astfel reîmprospătate şi pline de energie se întorc pe pământ şi din atmosferă îşi revarsă binefacerile peste toate plantele, prin faptul că le spală frunzele şi le ameliorează astfel sistemul

respirator. Pe de altă parte, înmuind solul în jurul rădăcinilor lor, le fac mai proaspete, mai viguroase şi sucurilor reţinute acolo iniţial le conferă posibilitatea de a fi absorbite de plantă şi răspândite în tot organismul ei.

Primul proces, de filtrare, este asemenea dorinţelor care se formează în inimă, iar al doilea corespunde gândurilor care se nasc în minte şi se îndreaptă spre înălţimi. Primul proces este necesar pentru ca picăturile din locurile înalte de pe pământ să poată trece spre părţile de jos şi să le dea tuturor seminţelor aflate în sol posibilitatea de a încolţi, de a-şi manifesta viaţa şi de a da roadele necesare oamenilor şi tuturor fiinţelor vii. Al doilea proces este indispensabil pentru ca umiditatea câmpiilor maritime să fie transportată spre uscat. Totuşi, aceste două metode trebuie să formeze una singură.

În afara acestor metode, mai există una, care este metoda mişcării, ceea ce înseamnă că sus în spaţiu trebuie să aibă loc mişcări aeriene al căror rol este să aducă vaporii oceanului spre uscat.

Fizica explică acest proces prin cei doi curenţi aerieni, cel cald şi cel rece. Curentul cald se deplasează de jos în sus şi cel rece, de sus în jos.

Acolo unde aceşti curenţi se întâlnesc, apare viaţa. Observăm acelaşi fenomen în spaţiu. Când vaporii de apă se află între aceşti doi curenţi (cald şi rece), se intersectează şi formează picăturile de apă. Astfel se produce ploaia, bun de nepreţuit pentru dezvoltarea plantelor şi întreţinerea vieţii.

În viaţa socială actuală, curentul inimii trebuie să fie *trimis în sus* ca să reîmprospăteze şi să purifice atmosfera vieţii oamenilor. Aşa cum umiditatea atrage şi adună în spaţiu toate particulele mici de praf, de funingine etc., la fel trebuie să se producă şi al doilea proces al refrigerării, procesul gândirii omeneşti (legea sacrificiului de sine), pentru ca toate picăturile să fie trimise pe pământ şi, odată cu ele, toţi musafirii nepoftiţi (praful fin din spaţiu) vor coborî ca să-şi realizeze utilitatea.

Prin analogie, se poate spune că toate elementele negative de care se plâng oamenii de azi sunt tocmai acest praf fin, pe care natura l-a atras de sus într-un anumit scop (după felul în care vedem noi lucrurile), ca să formeze scheletul gândurilor noi, al dorinţelor noi. În virtutea acestei legi, nu avem de ce ne

plânge de situaţie, ci trebuie să întrupăm factorii sociali existenţi.

Amintim aici o mărturie din Vechiul Testament. Unul dintre profeţii evrei, Ezechiel, a văzut un câmp plin de oseminte uscate. Şi Dumnezeu l-a întrebat pe profet: „Aceste oase pot să trăiască din nou?”. Profetul a răspuns: „Pot să trăiască din nou, Doamne, dacă vrei Tu”. Atunci, Dumnezeu i-a spus profetului: „Profetizează acum asupra acestor oase şi spune-le să se adune”. Profetul a făcut aşa cum i se poruncise şi a constatat în viziunea lui că oasele începeau să se apropie unele de altele, să se îmbrace cu muşchi şi să se acopere cu piele, să capete în cele din urmă formă omenească. Atunci, Dumnezeu i-a spus profetului: „Profetizează acum să vină Duhul Sfânt”. Şi, când profetul a rostit acel cuvânt puternic pentru Duhul Sfânt, după cum i se poruncise, a văzut toată acea mulţime ridicându-se în picioare şi formând o armată mare care înainta.

Omenirea de astăzi seamănă cu acele oase uscate. Ele sunt răspândite pe toată suprafaţa pământului, fără nicio legătură interioară strânsă intre ele, şi conflicte provocate de mişcarea furtunilor pământeşti se iscă continuu între ele. Iată de ce ele întreabă acum: „De ce există conflicte între noi?” Noi răspundem: „Pentru că nu există nicio legătură între voi”. Aceste oase sunt ca frunzele de toamnă pe care vântul le stârneşte întruna şi le împrăştie în toate direcţiile. Manifestările sociale actuale sunt rezultatul marilor probleme care privesc atât de mult omenirea, dar la care nimeni nu a găsit încă soluţie.

Şi, acum, Dumnezeu îl întreabă din nou pe profet: „Aceste oseminte ale omenirii de astăzi pot să trăiască din nou? Pot să se unească şi să formeze un tot pentru instaurarea domniei lui Dumnezeu pe pământ?”. Şi profetul răspunde: „Se poate, Doamne, dacă vrei Tu”. Şi Dumnezeul cel viu îi zice profetului: „Rosteşte atunci cuvântul puternic în numele Meu”.

Şi profetul a rostit deja cuvântul magic şi vedem deja toate acele oase unindu-se şi organizându-se, le vedem căpătând muşchi, carne, sânge şi acoperindu-se de piele.

Se naşte o nouă idee de frăţie, ea se exprimă prin Societatea Naţiunilor, prin aspiraţia pentru apropierea dintre popoare, pentru reciprocitatea de acţiune, pentru înţelegere economică între naţiuni, prin dorinţa de a-i vedea pe toţi cei

oprimaţi bucurându-se de libertate etc. Se aşteaptă doar ultimul moment, în care profetul va zice: „Să vină Sfântul Duh!” Atunci, toate oasele se vor ridica în picioare ca o mare unitate şi ne vom găsi în faţa faptului împlinit al omenirii unite întru legea frăţiei omeneşti. Şi va fi ziua învierii universale pe întreaga suprafaţă a pământului.

Acestor oase vii, care au început să se unească, să capete nervi, muşchi, carne şi sânge şi care curând vor trebui să se ridice în picioare, le recomandăm cei doi curenţi menţionaţi înainte: cel cald şi cel rece, unul deplasându-se de jos în sus, celălalt, de sus în jos. Ei vor revigora aceste oseminte readuse la viaţă, le vor da impulsul pentru o activitate nouă, ca să producă ramuri, muguri şi frunze proprii, ca să formeze flori şi fructe, pentru ca seminţele vieţii să se coacă în ele. În consecinţă, este nevoie de conducători inteligenţi şi buni, cu o detaşare absolută, o integritate perfectă, care îşi vor lua sarcina de a trăi pentru ceilalţi.

Aceste oase care se adună sunt oasele tinerilor şi tinerelor care se formează în acest moment, oamenii activi în societate care îşi încep acum lucrarea. Şi, pentru ei, întreaga filosofie este să nu se poticnească în munca lor. Totul se va petrece ca în vremea profetului. El a văzut atunci că oasele se uneau, dar n-a mers până acolo încât să le arate în ce fel trebuie să se unească, nu le-a arătat muşchilor locul pe care trebuiau să-l ocupe, nici sângelui în ce direcţie trebuia să se mişte, nici Duhului Sfânt cum trebuia să coboare. Aşa cum a făcut acel profet din vechime, fiecare să rostească acum cuvântul puternic cu toată credinţa gândirii sale, cu toată iubirea sufletului, cu toată speranţa sufletului. Acesta este viitorul grandios care ne aşteaptă.

Şi dacă, în asemenea condiţii, aceste cuvinte sunt rostite separat fie de un om, fie de o singură familie sau o anumită societate, un popor, o întreagă omenire, nu are importanţă, căci legea acţionează în acelaşi fel în toate cazurile. Viitorul aduce o viaţă nouă şi toate oasele care se supun acestei mişcări a Sfântului Duh îşi vor găsi calea, locul şi vor şti cum să lucreze.

Profetul din timpurile noi va întreba: „Aceşti oameni uscaţi, aceste cămine goale, aceste societăţi, aceste popoare uscate pot să trăiască din nou?”. Natura şi viaţa inteligentă îi răspund: „Pot să trăiască din nou”. Şi el rosteşte deja cuvântul puternic:

„Oase uscate de pe toată suprafaţa pământului, din cele patru colţuri ale lumii, uniţi-vă. Recăpătaţi nervi şi muşchi, carne, sânge şi acoperiţi-vă cu piele, deoarece Duhul Macrocosmosului vine şi va intra în voi! Şi vă veţi ridica în picioare ca un mare tot şi veţi cunoaşte că sunteţi trimise ca să fiţi libere, ca să lucraţi şi să serviţi pentru marele bine al tuturor”.

PROCESUL BIOLOGIC COMPARAT
Analogii şi deducţii. Oamenii noi

Dezvoltarea întregii omeniri se realizează după legi ale naturii strict determinate. Ceea ce se întâmplă sub ochii noştri, de un anumit număr de ani, în viaţa popoarelor de astăzi nu este altceva decât rezultatul inevitabil al aplicării acestor legi. Şi, dacă le studiem cu atenţie, întreaga dezvoltare a omenirii (de la crearea omului până în prezent) ne va apărea clară şi marile cataclisme distrugătoare care ni se semnalează nu ne vor uimi deloc.

Ca ideea să fie mai uşor de înţeles, vom folosi o analogie. Să luăm celula şi să vedem cum se divizează. Se ştie că celula este acea formă vizibilă din care este format corpul tuturor felurilor de organisme: plante, animale şi oameni. Diviziunea celulelor numită cariochineză (de la cuvintele greceşti „caryo”, nucleu, şi „kinesis”, mişcare) este un proces foarte complex. Întâi, celula se află în stare de repaus: este perioada în care se pregăteşte pentru munca grea pe care o va face mai târziu în viaţă. Şi forţele acţionează atunci înăuntrul ei fără să poată fi văzute de afară.

În faza următoare se produce ruperea filamentului nuclear şi două corpuscule polare apar spre cele două extremităţi ale celulei, unde se înconjoară de fibrile asteriene. Alte filamente ocupă spaţiul cuprins între cei doi poli şi formează un fel de fus. Filamentele nucleare (cromozomi) se dezvoltă în formă de potcoavă şi se depun la ecuatorul fusului, formând astfel un fel de stea *(aster).* Filamentele nucleare se despică apoi longitudinal şi jumătăţile sunt atrase unele spre un pol şi celelalte spre celălalt pol, formând în acel moment o stea dublă *(diaster).* Jumătăţile superioare se împletesc unele după altele şi formează filamentul nuclear al noului nucleu. Acelaşi proces are loc în jumătăţile inferioare. Între cele două nuclee apare o membrană de separaţie.

Vedem că divizarea celulei provoacă foarte mari perturbări (topirea membranei nucleare, dispariţia nucleului, ruperea filamentului nuclear, migrarea corpusculilor polari şi alte mari deplasări şi schimbări).

Cel ce nu e iniţiat poate să-şi spună că s-a zis cu celula, că n-ai ce să mai aştepţi de la ea. Dar, în cele din urmă, se obţine

ceva admirabil: două celule noi. Adică toate acele perturbări, care ar putea să stârnească teama ignoranţilor, ne duc în realitate spre ceva frumos, spre armonie, spre ceva înalt raţional.

Între ceea ce am înfăţişat şi viaţa omului există o mare analogie. Să luăm ca exemplu starea omenirii actuale. Ea suferă în acest moment aceeaşi divizare în procesul biologic al dezvoltării sale: trece prin ultima fază, având în vedere că lumea umană primitivă din care s-a format este aproape de ultima perioadă, cea de-a şasea, dedublarea. În ştiinţele oculte, aceasta se numeşte apariţia celei de-a şasea rase. Dar, deoarece aceasta este de origine mai nobilă, pregătirile necesare venirii sale au amploare mai mare şi asistăm la tot felul de modificări, de deplasări, de distrugeri şi reconstrucţii în rândul popoarelor şi între popoare. Totuşi, aceasta nu trebuie să sperie pe nimeni. Ceea ce doar ni se par a fi distrugeri nu sunt, la urma urmelor, decât o simplă deplasare sau o transformare în care materialele trec dintr-o stare în alta. De exemplu, distrugeţi stânca unui munte; el era podoaba unui loc. Dar o faceţi cu intenţia de a vă construi drumurile şi oraşele.

Zarva provocată de loviturile date în stâncă poate să stârnească îngrijorarea tuturor păstorilor din jur, care se cred îndreptăţiţi să presupună că se întâmplă ceva nenatural. Totuşi, oamenii civilizaţi care doresc să-şi facă drumuri şi locuinţe vor găsi sensul acestui zgomot şi al acestei distrugeri, căci astfel îşi procură materialele necesare realizării planurilor lor. Dar aceste materiale, dacă sunt doar transportate şi îngrămădite, fără a fi folosite, vor crea alte dificultăţi.

Va trebui, aşadar, să fie transformate în pietre de dimensiuni mici ca să acopere drumul. Peste acest strat de pietre se va împrăştia nisip şi, după trecerea peste toate a cilindrului compresor, se va obţine un drum neted, fără noroi, potrivit pentru circulaţie, o adevărată cale de comunicare. Pe de altă parte, cu materialele adunate în oraşe se vor ridica clădiri frumoase, locuinţe comode, şcoli şi alte edificii necesare culturii. În consecinţă, ceea ce observăm în lumea exterioară este manifestarea vieţii care cuprinde lumea oamenilor despre care am amintit înainte. Nu vedem oare aceeaşi analogie la pictor, care nu poate să facă un tablou important înainte de a se fi

„copt” la soarele gândirii sale ideea căreia i-a salutat vesel apariţia?

Numai după reflecţii lungi şi serioase el îşi pregăteşte pânza, culorile şi pensulele, apoi se instalează în atelierul luminos şi comod şi începe să realizeze opera, dinăuntru în afară. Când un artist celebru începe să lucreze, nu-1 vedem purtând hainele de sărbătoare, nu e încălţat cu pantofii cei mai frumoşi şi nu poartă pe cap o pălărie de ceremonie. Ţinuta lui este cât se poate de simplă: un veşmânt lung şi alb, legat la mijloc cu o centură îngustă. În picioare are papuci şi o pălărie obişnuită îi acoperă părul ciufulit. În picioare în faţa şevaletului, cu privirea pe pânză, ţinând în mâna dreaptă o pensulă şi în stânga paleta, este asemenea unei celule iniţiale în stare de repaus şi începe să lucreze. Dacă vrea să reprezinte o persoană din profil, artistul îi va desena doar un ochi (e prima stea); dacă vrea să ne arate faţa (a cincea situaţie, numită bistelară), va desena doi ochi, iar în a şasea, va fixa forma întreagă a figurii şi o va face să se detaşeze pe fondul alb al tabloului.

Exact asta se întâmplă în acest moment. Pictorul celebru, care a început să-şi realizeze opera colosală, acoperă deja legile cu culorile lui Şi cititorii nu mai reuşesc să le citească exact. O schimbare interioară are loc în inima omului, ceea *ce face* să nu mai vadă ce vedea înainte, iar ceea ce era altădată plin de sens pentru el e acum total lipsit de acel sens. Se înţelege de la sine că totul e aparent, aşa cum aparente sunt pentru ciobani zgomotul şi distrugerea stâncii menţionate înainte. În ştiinţă, aceasta se numeşte degenerare. De exemplu, dacă încălzim apă, aceasta se transformă în abur şi „dispare”.

Degenerarea este procesul trecerii dintr-o stare în alta. Şi omenirea de astăzi, în procesul dezvoltării sale, trece, conform aceleiaşi legi, dintr-o stare în alta. Oamenii vor ajunge curând în starea fluturelui care nu se mai bucură la vederea frunzelor aşa cum făcea înainte din necesitate, căci erau hrana lui; acum se aşază pe ele încet, fără să le facă niciun rău. Nu le deteriorează în niciun fel, căci atenţia îi este îndreptată spre altceva: sucul florilor. Acestea din urmă îi erau înainte indiferente, lipsite de conţinut, pe când era omidă. Dar, de când a părăsit acea stare ca să intre în cea „nouă”, au devenit ţinta vieţii sale, în consecinţă, trebuie să recunoaştem că o forţă nouă a intrat în lume şi acţionează într-un mod foarte sensibil.

Schimbarea care are loc ne va deveni clară dacă luăm ca exemplu crearea omului. Când Dumnezeu l-a făcut din tină, omul avea o conştiinţă foarte puţin dezvoltată. Dar, când Dumnezeu i-a suflat în nări suflarea vieţii, a devenit un suflet viu, adică a fost înzestrat cu înţelegere, raţiune şi inteligenţă, ceea ce îl făcea capabil să discearnă situaţiile diferite şi schimbările din manifestările minţii omeneşti. Aceasta înseamnă, deci, că omul a simţit că trăia altă viaţă din momentul în care a avut raţiune. Şi, prin raţiune şi înţelegere, prin conştiinţă şi acţiunea voinţei sale s-a deosebit imediat de animale: a intrat în altă cultură. A practicat grădinăritul şi i-a făcut plăcere să vadă cum creşte tot ce plantase şi să culeagă roadele. Tocmai aceasta este arta pe care a învăţat-o în raiul pământesc. Când a ieşit din el, a început să practice agricultura şi a învăţat să taie copacii, să spargă pietrele şi să construiască apoi case.

În această etapă, în care a atins ultimele limite, el a trăit toate situaţiile vieţii, a încercat totul, a străbătut în toate sensurile şi a cunoscut cele mai mici unghere ale acestui mic loc (ale acestei mici lumi de pe pământ) unde a vieţuit. A băut tot, a mâncat tot şi, negăsind cu ce să se hrănească în acea lume mică, s-a expus foamei moderne cunoscută sub numele de neurastenie: această boală nu este altceva decât foame spirituală. Această boală este caracterizată prin faptul că omului îi lipsesc toate elementele în care viaţa lui ar putea să se manifeste în mod regulat. În aceasta constă schimbarea survenită în om ca individ.

În consecinţă, concepţiile noastre despre lume, felurile diferite în care vedem viaţa individuală şi socială, religia, familia, şcoala, Biserica etc. trebuie să sufere o schimbare radicală. Toate aceste lucruri trebuie să devină altele atât din punctul de vedere al formei, cât şi al conţinutului şi semnificaţiei lor. Dacă suntem raţionali, aceste schimbări se vor face după modul natural al evoluţiei, adică fără niciun fel de şoc sau catastrofa. Dacă există o reacţie din partea noastră, dacă recurgem la forţă, se vor face conform legii necesităţii, prin mijloace violente. Natura acţionează la fel şi în alte privinţe. Când o persoană este bolnavă, ea îi spune să „postească” un timp, până când forţele care funcţionează în organismul omenesc revin la starea lor naturală. Dar, dacă acea persoană

bolnavă încalcă aceste reguli simple şi mănâncă la fel ca de obicei, fără să ţină cont de starea ei, trebuie să se aştepte obligatoriu la rezultate proaste. Şi societatea contemporană, care este şi ea foarte bolnavă, pentru că a înghiţit multe elemente nesănătoase, trebuie neapărat să le arunce departe de ea dacă vrea să se vindece.

Şi am putea cita încă multe cazuri de analogie existentă între divizarea celulelor şi faza prin care trece omenirea. Într-o maşină, munca este distribuită între părţi, totuşi nu maşina face acea repartizare, ci forţa inteligentă care lucrează. Şi în celulă avem o structură stabilită unde o forţă inteligentă se ocupă de distribuirea sarcinilor, astfel încât nu celula prin ea însăşi produce schimbările, ci forţa inteligentă care se manifestă prin ea. Această celulă este câmpul unde lucrează legile înţelepte ale naturii.

Celula este o proiecţie a lumii spirituale în lumea fizică. Ea se modifică drept urmare a activităţii unei forţe raţionale. Aceasta din urmă generează trecerea celulei dintr-o fază în alta, precum şi schimbarea metodelor sale de activitate. În acest fel, celula se perfecţionează, trece de la o formă şi de la o structură mai simplă la ceva mai complex, aşa cum un câmp necultivat şi steril poate să fie schimbat în gradină fără să fi produs el însuşi acea transformare.

Starea de repaus a celulei pe care o observăm la început este un proces subconştient. Celula este deja rezultatul unui trecut stabilit. Înmulţirea celulei este un proces inteligent. În acest proces de diviziune a celulei, avem forma cea mai înaltă şi care răspunde cel mai bine scopului, exact în momentul fisurării cromozomilor, căci astfel se obţine repartizarea egală a calităţilor ereditare în cele două celule noi. Acest proces este dovada raţiunii înalte care îl dirijează. Acest proces, precum şi formarea stelei duble *(diaster)* corespunde în cazul omului cu momentul în care el intră în activitatea conştientă cea mai elevată.

Vedem aici cum subconştientul, care domnea în celula în repaus, este treptat înlocuit, spre sfârşitul diviziunii celulare, de o manifestare mai elevată a conştiinţei.

Şi în dezvoltarea omenirii vedem cum treptele cele mai de jos ale conştiinţei sunt încetul cu încetul înlocuite cu altele mai înalte - astfel, după ce am început cu subconştiinţa, ne

îndreptăm, cu ajutorul conştiinţei şi al conştiinţei de sine, spre supraconştiinţă. Subconştiinţa se găseşte la începutul unei forme şi supraconştiinţa, la sfârşitul ei. Omenirea are deja în urmă viaţa subconştientă şi conştientă. Dar intrăm treptat în contact cu o viaţă supraconştientă. Procesul supraconştient reuneşte în sine subconştiinţa, conştiinţa şi conştiinţa de sine.

Viaţa supraconştientă este limita de care ne apropiem. Supraconştiinţa va imprima o altă direcţie evoluţiei omeneşti. Subconştiinţa este viaţa involuţiei, iar supraconştiinţa este procesul evoluţiei. Conştiinţa şi conştiinţa de sine servesc doar ca să lege aceste două procese. Conştiinţa şi conştiinţa de sine sunt planul care se formează între coborâş şi urcuş şi care uneşte cele două mari procese: *involuţia şi evoluţia.*

Mulţi savanţi nici măcar nu bănuiesc că există involuţia.

Supraconştiinţa se manifestă când o fiinţă vie trece într-o altă formă, de exemplu, când un animal trece într-o formă umană sau când un om ia o formă mai elevată. Din adâncurile vieţii subconştiente, omul se ridică deja treptat până la o viaţă conştientă mai nobilă; se ridică îndeosebi până la punctul de a se sacrifica pe sine, ceea ce arată că *viaţa supraconştientă începe să strălucească fo el,* că *divinul se manifestă.* Acesta este noul tip de °m, este noua rasă care se anunţă.

După cum am spus, părţile acestei celule iniţiale şi-au repartizat sarcinile. Unele au format organele digestive, altele, organele respiratorii; al treilea grup, sistemul cerebral; al patrulea, sistemul nervos simpatic; al cincilea, muşchii; al şaselea, oasele. Şi astfel s-a obţinut omul de azi cu forma lui actuală. Aceeaşi celulă, ale cărei părţi au reglat în acest fel distribuirea sarcinilor, continuă să acţioneze în acelaşi sens şi face organismul omului să treacă într-o formă perfecţionată. Ea este lumea primordială care a organizat întreaga omenire colectivă.

În acelaşi fel am văzut apărând diferitele clase, clasele sociale care lucrează îndeosebi la formarea anumitor organe ale omenirii: toţi cei care cultivă pământul şi cei care distribuie producţiile oamenilor formează un sistem stomacal, furnizează sucurile; toţi cei care luptă pentru binele omenirii organizează muşchii şi oasele, ceea ce înseamnă că stabilesc ordinea în acest organism, ca să poată sta în picioare şi să lucreze cu mâinile lui, acestea din urmă fiind emblema voinţei omeneşti.

Taţii, mamele, clerul, corpul profesorilor, scriitorii şi moraliştii organizează sistemul cerebral; fraţii, surorile şi prietenii formează legăturile dintre sistemul cerebral şi sistemul nervos simpatic etc. Se mai poate vedea că lumea fizică are mişcările cele mai simple; urmează apariţia principiului vital, a sentimentelor şi se iveşte în sfârşit gândirea. Omenirea întreagă, adică ansamblul tuturor indivizilor, reprezintă diferenţierea de monada iniţială care a trecut prin toate stările şi a dat toate formele actuale.

Fiecare formă arată în plus modul în care i se manifestă energia în regiunea planului fizic, a planului vital (lumea forţelor), a planului astral şi a planului mental. Rasele, popoarele, societăţile, familia, individul, toate sunt strâns legate între ele. Ceea ce se petrece în interiorul rasei se petrece, păstrând proporţiile, şi în interiorul poporului; ceea ce vedem în rândurile poporului vedem, într-o proporţie mai mică, şi în societate; ceea ce se întâmplă în societate se întâmplă, mai restrâns, în familie şi ceea ce remarcăm în familie observăm, într-o măsură mai mică, la individ. Manifestarea energiei nu se face în mod uniform, ci este foarte variată.

Când dorim să supunem la uniformitate acţiunea tuturor forţelor naturii, facem să apară răul, în timp ce, dacă recurgem la diversitate, producem binele. Din acest punct de vedere, lucrurile imorale sunt acelea care nu se schimbă, iar cele bune, acelea care variază continuu.

Uniformitatea este moarte şi diversitatea, viaţă, în această privinţă nu există nicio contradicţie, deoarece este evident că, dacă mai multe persoane vorbesc în acelaşi timp repetând mereu acelaşi lucru, produc doar zgomot şi e imposibil să le înţelegi sensul cuvintelor. Dar, dacă aceleaşi persoane execută într-o orchestră părţile diferite ale uneia şi aceleiaşi compoziţii, ele vor produce o armonie agreabilă. Oamenii de astăzi au devenit imorali deoarece vorbesc în acelaşi timp şi vor toţi unul şi acelaşi lucru: bani şi iar bani. Un om a studiat să devină profesor, dar vorbeşte numai despre bani; altul a ajuns preot, dar numai banii îl atrag. Şi institutorul, şi judecătorul etc., toţi au acelaşi ideal. Întreaga omenire nu vorbeşte în prezent decât despre un singur lucru: banii. Şi astfel a fost creată uniformitatea în lume. Dar sensul vieţii nu constă în bani; aceştia sunt doar un mijloc tranzitoriu sau o formă în

dezvoltarea omului. În consecinţă, dacă atribuim unei forme o valoare mai mare decât cea pe care i-a destinat-o natura, creăm răul.

Putem lămuri această idee şi altfel. Toţi oamenii vorbesc despre Dumnezeu, dar nu se gândesc să-I îndeplinească voinţa; se vorbeşte despre El aşa cum s-ar vorbi despre un milionar, adică doar în raport cu banii. Nu e vizat milionarul, ci banii lui. Şi noi, când vorbim despre Dumnezeu, avem în vedere doar forţa Lui, de care avem nevoie. Să ni-L reprezentăm ca Iubirea din care provine viaţa. Î*n loc ca doar să ne străduim să profităm de forţa Lui, este indispensabil să înţelegem semnificaţia, conţinutul Iubirii Sale, care este izvorul tuturor binefacerilor.* Trebuie nu numai să fim pătrunşi de această Iubire, ci s-o şi punem în aplicare. Şi Dumnezeu ne va apărea atunci în toată diversitatea şi măreţia Lui. Este, deci, necesar să imprimăm o direcţie cu totul diferită dezvoltării noastre în societatea actuală, şi nu vom obţine acest rezultat decât suprimând această inutilă uniformitate a manifestărilor sale şi înlocuind-o cu o diversitate reconfortantă. Să luăm un exemplu care ne va ajuta să vedem mai clar. Dacă vom sta permanent într-o casă masivă bine construită, asemenea unui castel din Evul Mediu, şi nu vom face altceva decât să trecem dintr-o cameră in alta, care va fi sensul unei astfel de vieţi?

Acel castel ne va deveni în cele din urmă ^suportabil şi am încerca să scăpăm din el cât mai curând. În acest scop, va trebui să găsim uşa care ne va arăta drumul spre natura vie. Şi de acolo, din acea natură variată, vom lua toate elementele necesare elevării gândirii, inimii şi manifestării voinţei noastre. În acest moment ne aflăm toţi în acel castel, unde nu facem decât să trecem dintr-o cameră în alta.

Acel castel al rasei albe, cu toate popoarele şi societăţile lui, a fost străbătut în toate direcţiile şi acum are loc diviziunea care ne arată drumul spre natura vie: în viaţa europeană, această diviziune se exprimă prin împărţirea în bogaţi şi săraci, în puternici şi slabi. Şi lupta care se dă în acest moment prevesteşte ruperea ultimelor fire care ne leagă încă de vechea ordine a lucrurilor. În momentul acestei rupturi definitive va apărea noua omenire: sunt *oamenii iubirii,* care vor transforma viaţa actuală şi vor arăta că e posibil să trăim în alt mod. Ei îi vor face pe ceilalţi oameni să înţeleagă că popoarele trebuie să

se ajute între ele, că marile naţiuni trebuie să le protejeze pe cele mai slabe, că între popoare trebuie să se stabilească o înţelegere reciprocă şi că peste tot trebuie să domnească iubirea.

VECHEA ŞI NOUA OMENIRE
Involuţia şi evoluţia Metodele vieţii noi

Există în natură două procese mari care participă la tot ce face aceasta. Unul este dirijat de la centru spre periferie şi se numeşte *involuţie,* celălalt, de la periferie spre centru şi poartă numele de *evoluţie.* Sunt două procese reparatoare asemănătoare cu cele ale circulaţiei sângelui, care acţionează în fiecare organism; este mişcarea sângelui spre periferie, care se numeşte arterială, şi de la periferie spre inimă, care se numeşte venoasă. În aceste două procese se naşte energia indispensabilă creării condiţiilor vieţii. Când vedem că apar deranjamente sau obstacole, vina nu este a procesului, ci a fiinţei în care are loc şi care nu-i înţelege semnificaţia. Să presupunem că un om duce o viaţă contrară bunului-simţ, o viaţă care îi stârneşte o lăcomie nesăbuită. Vom constata curând că unele materii inutile se vor aduna în el, împiedicând circulaţia regulată a sângelui arterial, ceea ce va împiedica în mod necesar mişcarea sângelui venos.

Atunci, va apărea imediat o dizarmonie interioară care va genera condiţiile favorabile dezvoltării bolilor organice. Putem să constatăm faptele: mişcarea arterială nu se face în mod regulat sau survine o anumită oprire în mişcarea sângelui venos, şi zicem că tocmai aceasta a provocat numita dizarmonie. Dar, în realitate, cauzele constau în modul nesăbuit în care se hrăneşte acel om, adică în folosirea unui anumit fel de alimente şi substanţe pe care natura nu le-a destinat organismului acelei fiinţe. Şi, ca urmare a purtării sale nesocotite, ea îi dă de înţeles că i-a încălcat legile fundamentale, mişcarea regulată şi regulile schimbului natural de materii.

În consecinţă, îl face pe acel om să treacă prin boli, prin suferinţe, ca să-1 facă conştient, să reflecteze şi să se abată de la drumul greşit pe care a apucat. De exemplu, nu ne va fi posibil să forţăm o fiinţă vie, chiar un animal, care a înghiţit odată ceva otrăvit şi l-a dat apoi afară, să accepte a doua oară aceeaşi hrană: se dovedeşte că, în această privinţă, animalele profită mai bine de experienţele lor decât oamenii.

Ceea ce este valabil pentru organismul omului este valabil şi pentru societăţile şi popoarele din prezent. Cele două procese funcţionează şi în acest caz. Dacă vedem apărând la un popor

sau la o societate anumite anomalii, dacă moravurile degenerează, dacă apar un fel de declin general, o decădere a moralei publice, a credinţelor religioase, a gândirii omeneşti, ale căror urmări nu pot fi decât rătăcirea raţiunii sau depravarea, ori, ca să folosim un termen mai ştiinţific, disoluţia, cauzele acestei situaţii lamentabile trebuie căutate în substanţele străine pe care oamenii le adună în straturi groase în organismul social: acumulări de gânduri şi dorinţe contra naturii.

Analogia următoare ne va lămuri mai bine. Dacă o locomotivă deraiază din cauza stării puţin sigure a căii ferate, nu e vinovat cel ce o conduce, ci acela care a construit greşit calea ferată. La fel, copiii nu sunt vinovaţi când fac greşeli, vinovaţi fiind părinţii care au creat pentru ei condiţii proaste.

În consecinţă, trebuie să examinăm aceste lucruri îndeaproape şi să ne întrebăm ce solicită aceste procese. Curând, ne vom convinge că *procesul de involuţie vrea sânge curat, inimă caldă, plămâni sănătoşi şi creier energic sau, ca să folosim un limbaj social, principii morale curate, viaţă ireproşabilă, iubire dezinteresată şi gândire clară.* Acestea sunt materialele ce trebuie să stea la baza organismului pentru ca spiritul omenesc să poată reînnoi în mod regulat organele, fiindcă acestea au nevoie de o reînnoire continuă în munca în care sunt folosite. Cât priveşte evoluţia, aceasta cere o muncă cinstită şi o activitate conştientă, ceea ce înseamnă că fiecare lucru trebuie să fie făcut aşa cum se cuvine, fără cea mai mică omisiune. Dacă membrii unei societăţi ar accepta să se supună acestor două mari procese atât de simple şi de clare ele însele, ar fi cruţaţi de multe suferinţe şi necazuri şi viaţa lor ar câştiga mult în frumuseţe şi demnitate.

Căci nu este vorba doar să constatăm că maşina are un deranjament, ci şi să o punem în stare să poată fi utilizată, aşa cum nu e important doar să constatăm viciile societăţii. Important este să găsim cele mai bune modalităţi pentru a repara ce e defect. Şi nu este de ajuns să constatăm că religia este în decadenţă, ci trebuie să descoperim şi cauzele care au produs acest rezultat şi să le înlăturăm. Ştiinţa de astăzi, care studiază stările nesănătoase ale organismului omenesc, dispune de unele remedii care nu numai că nu ameliorează situaţia bolnavului atunci când i se administrează, ci o şi agravează. Numim acest moment criză. După fiecare criză de acest gen,

simptomele alarmante se reduc treptat, se face simţită o ameliorare şi întregul organism se întăreşte. Totuşi, cel care nu este la curent cu legea va zice că acel remediu nu se potriveşte deoarece produce o agravare, dar tocmai de asta depinde vindecarea. Un vechi proverb bulgar spune: „Cât timp apa nu e tulbure până la fund, nu poate să se limpezească”.

Dar despre ce apă este vorba? Nu despre apa stătătoare, ci despre apa curgătoare. Trebuie ca ea să fie tulbure până la fund înainte de a putea deveni limpede. În consecinţă, dacă nu îndepărtăm din adâncul vieţii noastre impurităţile care o împiedică să se dezvolte în mod regulat, ea nu va putea să fie limpede sau, altfel zis, nu se va putea ameliora. Să ne explicăm mai exact gândul. Toţi igieniştii din prezent declară că toate clădirile ce se construiesc trebuie să fie igienice, adică făcute din materiale fără umiditate - trebuie să fie prevăzute cu ferestre mari care să lase să intre mult aer. Ei recomandă ca aceste ferestre să fie cu faţa spre est, sud sau vest şi în faţa fiecărei case să fie o mică grădină cu arbori şi flori. După părerea lor, acestea sunt casele cele mai sănătoase (*După părerea noastră, casele la construirea cărora s-au folosit copaci sunt şi mai sănătoase. Urmează cele făcute din cărămidă şi apoi cele făcute din piatră. Totuşi, cele mai bune, mai salubre, vor fi casele din sticlă*). Să luăm, de exemplu, o casă construită după toate regulile. Numai că fiinţa care locuieşte acolo uită, din neglijenţă, să deschidă des ferestrele şi, după ce a locuit mult timp în acea casă atât de igienică, ajunge să se simtă ciudat de indispusă şi, din cauza aerului viciat pe care îl respiră, începe să creadă că acolo şi-a găsit culcuşul vreun duh rău. Dar acest duh nu este altul decât ea însăşi. Ce sfat i-am putea da?

Să deschidem uşile şi ferestrele ca să lăsăm să intre aerul de afară, pentru a se putea realiza cele două procese, involuţia şi evoluţia. În această acţiune, individul respectiv va simţi că se produce în el o anumită ameliorare. Exact ce vrea să spună proverbul bulgăresc: după ce a devenit în întregime tulbure, adică după ce s-a făcut acea mişcare din afară înăuntru şi invers, apa se limpezeşte. Şi în privinţa societăţilor religioase din prezent zicem că ferestrele au rămas închise secole la rând şi că duhul rău care le chinuie nu este altul decât ele însele. În consecinţă, le recomandăm acest proces foarte simplu: să deschidă toate ferestrele şi uşile ca să poată intra aerul curat şi,

odată cu aerul, să pătrundă şi lumina divină în ele. Toate geamurile înnegrite trebuie înlăturate, totul trebuie să fie foarte clar, pentru ca omul care priveşte din interior să vadă şi să distingă totul perfect, nimic să nu-1 poată înşela.

Natura zice: celor care sunt buni şi inteligenţi, binecuvântare, pace şi bucurie; celor lipsiţi de inteligenţă, care se lasă conduşi de propriile capricii, suferinţă, sărăcie şi lipsuri. De ce? Pentru că cei din urmă nu le permit aerului curat şi luminii pure din jurul locuinţelor lor să pătrundă înăuntru.

Toate acestea sunt spuse în termeni generali. Este vorba de principii generale proclamate de mii de ani, dar care nu s-au concretizat încă şi nu sunt aplicate încă în formele lor naturale. Toate mediile, toate popoarele suferă de mii de ani. Întreg pământul e acoperit de cimitire; timpul a făcut să dispară un şir întreg de popoare; se numără cu miile locurile devastate, oraşele ruinate, care sunt dovezi concludente ale vieţii puţin raţionale duse acolo. În locul oraşelor dispărute, societatea de astăzi a ridicat altele, care se pot aştepta la acelaşi destin dacă nu se schimbă modul de a trăi. Se va spune că aceasta este soarta omenirii.

Nu! Aceasta era soarta tuturor acelor vechi popoare care nu înţeleseseră încă marea lege divină. Dar omenirea nouă, care a dobândit experienţa trecutului, îşi ridică deja glasul, îşi formulează gândirea corectă, se exprimă în cuvinte sfinte şi concretizează primele formule necesare adevăratei dezvoltări a societăţilor şi popoarelor. *Or, prima formulă este că toţi oamenii trebuie să se simtă apropiaţi; trebuie să simtă că sunt părţile inerente ale unui tot, asemenea organelor unui organism comun, care are nevoie în egală măsură atât de cele mai mici, cât şi de cele mai mari, deoarece şi cele mici, şi cele mari îndeplinesc la un moment dat lucruri foarte importante pentru organism.* A *doua formulă spune: moartea unei părţi înseamnă moartea tuturor părţilor şi viaţa uneia este viaţa tuturor.* Dacă mama e curată, fiica ei va fi şi ea la fel; dacă tatăl e curat, la fel va fi şi fiul lui; dacă mama e inteligentă, la fel va fi şi fiica, dacă tatăl are caracter, fiul va avea şi el; dacă mama are suflet, fiica va avea şi ea, aşa cum fiul se va distinge prin nobleţe dacă tatăl lui este un om cu suflet nobil. Căci legea spune: din bine iese binele şi din iubire iese iubirea; din echitate iese echitate; cunoaşterea vine din înţelepciune şi succesul, din adevăr.

Atunci, dacă religia este în decadenţă, înţelegem că aerul îi este viciat şi că are în ea straturi enorme de depuneri nesănătoase. Şi zicem: Tulburaţi-vă apa, deschideţi ferestrele si, în loc de moarte, viaţa va veni în voi. Când este anunţat adevărul, nu trebuie să ne astupăm urechile, ci să le deschidem.

Cei care răspândesc idei nu trebuie să acopere inteligenţele cu vălul erorii, ci să le facă să vadă liber lumina; nu trebuie să împresoare inimile cu ziduri, ci cu grădini pline de flori şi cu cele mai frumoase gânduri omeneşti; în plus, trebuie să vorbească nu despre ei înşişi, ci despre ceilalţi, să caute nu binele personal, ci binele general. Poate fi vorba de binele general acolo unde e sărăcie şi suferinţă?

Şi, acolo unde domneşte violenţa, mai există dreptul comun? Acestea sunt produsele vechii omeniri şi urmările lor (cetăţi în ruină şi nenumărate cimitire), sunt dovezile ce arată că natura nu-i iartă pe cei care îi nesocotesc legile.

În consecinţă, omenirea nouă susţine *că fiecărei fiinţe trebuie să i se dea locul şi munca potrivite ei. Ea susţine că fiecare fiinţă trebuie să aibă o locuinţă igienică, un corp sănătos, o inimă curată, o inteligenţă limpede, un suflet nobil şi o minte puternică şi elevată.* Această omenire nouă consideră că nu trebuie să plângem la mormintele defuncţilor, ci să profităm de lecţia pe care ne-o dau prin moartea lor, căci spun: „Am murit pentru că n-am trăit conform legilor naturii. Oraşele noastre, idealurile noastre au căzut în ruină din cauza vieţii noastre dereglate, din cauza nesăţioasei noastre lăcomii şi a neglijenţei noastre stupide. Învăţaţi de la noi şi nu plângeţi, ci trăiţi raţional”. Omenirea nouă zice: „Fratele trebuie să-şi iubească fratele; familia trebuie să iubească familia; societatea trebuie să iubească societăţile; poporul trebuie să iubească popoarele şi toate popoarele reunite într- un tot trebuie să iubească omenirea, care e bătrâna lor mamă”.

Nu aplicându-se unguente pot fi vindecate infirmităţile societăţii actuale, asta e o metodă veche. Omenirea nouă spune: „Fiecare rană trebuie să fie expusă la lumina soarelui; inteligenţa omenească trebuie să fie pusă în slujba omenirii; trebuie trimise mai multă lumină şi mai multă iubire inimii omeneşti şi viaţa trebuie să fie în perfectă armonie cu natura vie. Nu cel care trasează pe hârtie aceste planuri merită să fie numit învăţat, ci acela care le aplică. Nu poate fi considerat

artist numai cel ce ne prezintă tablouri în care a pictat felurite fructe, căci adevăratul artist este acela capabil în acelaşi timp să le producă”.

Pentru reînnoirea societăţii, trebuie adoptată metoda cea mai simplă. Dacă cel căruia îi este sete stă aşezat zile în şir lângă apă şi doar filosofează, întrebându-se dacă trebuie sau nu să bea, ce rezultat va produce această apă în el, ce beneficiu va avea de pe urma ei? Şi ce va câştiga un om înfometat care stă la o masă îmbelşugată dacă, în loc să mănânce, doar examinează ştiinţific alimentele şi le analizează? Este evident că trebuie să luăm în noi acea apă şi acea hrană. Cea mai mică experienţă are, în consecinţă, mai multă valoare decât vechile teorii care spun că omul este păcătos şi că mama l-a conceput în păcat. Aici se constată pur şi simplu că mama n-a trăit conform legilor naturii şi n-a putut decât să-l conceapă în păcat. Dar, dacă un om se naşte plăpând şi incapabil să formeze vreun gând, cine e de vină? Există trei situaţii: ori natura care a creat iniţial lucrurile, ori mama care le-a creat acum, ori omul însuşi se manifestă în acel moment. Dar toate datele ştiinţei actuale demonstrează că nu există devastări în natură; devastările provin de la fiinţele care trăiesc în ea.

Să admitem că sunteţi sănătoşi, viguroşi, inteligenţi. Dar iată că cineva din afară vă aplică în cap lovituri atât de puternice încât rezultă o deranjare a creierului urmată curând de tot felul de manifestări anormale. Care e cauza schimbării survenite? Se înţelege de la sine că loviturile date de acel individ din afară. Pe de altă parte, să luăm o familie ai cărei membri se iubesc şi trăiesc în pace şi armonie. Sunt sănătoşi şi plini de viaţă. Dar, într-o zi, locuinţa le este cuprinsă de flăcări: o persoană rău-intenţionată şi împinsă de ură i-a lipsit astfel de locuinţă, de alimentele din cămară, de haine etc. şi toate necazurile se abat apoi peste acea familie nefericită: boli, suferinţe şi moarte. Cine e vinovat aici? Natura, familia, sau cel care a dat foc casei? Cel care a dat foc casei, fireşte.

Şi acum lumea este plină de oameni care sparg capetele semenilor lor şi le incendiază casele. De ce o fac? Pentru că nu înţeleg sensul vieţii? Care sunt armele cele mai puternice ale unui popor, puştile şi tunurile, sau fiii şi fiicele lui, cinstiţi, activi şi muncitori?

Care sunt fortăreţele cele mai sigure, negustorii bogaţi ce dispun de capitaluri mari, sau institutorii şi preoţii cu caracter nobil şi dezinteresat? *Fără nicio îndoială, forţa, vigoarea unui popor constă în principiile morale vii manifestate în toate sferele existenţei.* Aceste principii trebuie să fie aplicate peste tot, în toate sferele vieţii. Toţi oamenii trebuie să fie cinstiţi, drepţi, inteligenţi şi buni. *Cinstea va crea coloana vertebrală a caracterului omului; dreptatea va fi forţa lui; inteligenţa îi va imprima direcţia şi bunătatea va fi capitalul său.*

ÎN PRAGUL UNEI EPOCI NOI
Dezvoltarea popoarelor; Venirea celei de-a şasea rase

Călăuzele popoarelor actuale trebuie să se ocupe din nou şi foarte serios de legile care guvernează viaţa omenirii, ca să nu se lase influenţate, în activitatea lor socială, de dispoziţii accidentale sau de interese temporare. Trebuie ca ele să reflecteze şi să-şi asume sarcina de a cunoaşte profund legile biologice ale vieţii sociale şi ale culturii, de a se conforma lor şi de a le urma cu stricteţe, fără să se abată vreodată de la ele. Astăzi, vedem toate popoarele europene rătăcind în cele mai diferite direcţii şi risipindu-şi energia materială Şi morală ca să obţină rezultate inutile. Cu alte cuvinte, locul ocupat de toate popoarele în Europa a devenit foarte nesănătos, e plin de otravă, de miasme infecţioase.

Iar metodele vieţii nu sunt conforme cu scopul Urmărit. De aceea, aplicarea lor nu duce la niciun rezultat practic. În această privinţă, popoarele din Europa de astăzi seamănă cu unele persoane care amână de la un an la altul plata datoriilor. E de la sine înţeles că acele datorii cresc. Acest mod de a acţiona le va duce oare la scopul urmărit? Nu, căci se vor vedea într-o zi în imposibilitatea de a le achita.

Singurul model cărora toţi trebuie să i se conformeze, atât popoarele, cât şi guvernanţii şi simplii cetăţeni, este modelul pe care ni-1 oferă natura. Trebuie să observăm cu atenţia cea mai minuţioasă cum aplică ea legile dezvoltării organice şi metodele pe care le foloseşte ca să atingă anumite scopuri. Tocmai astfel o vedem furnizând amplasamentul, condiţiile şi ajutorul pentru toate fiinţele raţionale care au tendinţa să lucreze în vederea binelui general. În acest scop, ea cere de la fiecare condiţiile următoare: 1) *sămânţa sau germenul de viaţă să aibă în sine forţă, ca să se poată manifesta;* 2) *acestei seminţe îi dăruieşte sol, umiditate şi celelalte două elemente indispensabile, căldura şi lumina.*

E lesne de înţeles că, dacă sămânţa nu are forţă şi inteligenţă în ea, adică dacă poporul sau individul nu este înzestrat cu această inteligenţă, nu-i este posibil să se manifeste. În afara acestei prime condiţii, are nevoie de condiţii materiale: pământ şi spaţiu ca să-şi poată da frâu liber activităţii, pentru organism, lumina reprezintă principiile de care

are nevoie fiecare popor ca să imprime o direcţie corectă gândirii sale; căldura reprezintă sentimentele nobile, aspiraţiile înalte ale inimii sale. Aceste sentimente, sprijinite de voinţă, îl împing să realizeze marile scopuri ale vieţii.

Până în prezent, toate popoarele s-au străduit să respecte, în măsura ştiinţei şi putinţei lor, aceste exigenţe ale naturii. Dar, în drumul lor spre progres, au neglijat condiţiile exterioare, ceea ce le-a împiedicat să ajungă la realizarea completă a obiectivelor. Sau, dispărându-le în întregime umiditatea, au trăit în procesul invers, uscarea. Sau le-au lipsit lumina şi căldura şi a urmat o congelare generală în care creşterea s-a oprit.

Corpul sau organismul unui om ori al unui popor este solul în care se seamănă sămânţa. Umiditatea reprezintă viaţa sa materială, iar prin lumină şi căldură se înţelege (în sens foarte larg) întreaga sa viaţă spirituală. Dacă lipsiţi oricare organism de una dintre aceste condiţii care îi sunt Indispensabile şi pe care trebuie să le folosească în activitatea sa, dezvoltarea se va opri. Sau, cu alte cuvinte, dezvoltarea este crearea unui şir de forme în care se manifestă viaţa.

Toate formele existente în natură sunt întotdeauna încercări ce tind să amelioreze viaţa fiecărui organism. Şi această modificare neîncetată n-a fost întreruptă, ci continuă. În consecinţă, dacă natura însăşi face propriile experienţe în crearea şi perfecţionarea formelor, omul trebuie, în armonie cu ea, să-i urmeze exemplul. Dacă vreo formă nu dă cel mai bun rezultat, trebuie să-i impunem o schimbare, ca să-1 obţinem după aceea. Aşa procedează toţi inventatorii: fac încercări continue până ajung la rezultatul dorit. Locuinţele se pregătesc şi ele în acest fel: se începe cu o anumită formă, se construieşte clădirea (fundaţia, zidurile şi acoperişul) şi se trece apoi la procesul interior - zugrăvit, mobilat -, şi abia după aceea se pregăteşte proprietarul să locuiască acolo.

Popoarele actuale de rasă albă au atins deja culmea dezvoltării fizice exterioare. Şi acum trebuie să înceapă al doilea proces, dezvoltarea interioară. Niciun popor nu poate încă să evolueze. Popoarele de-acum pot să dea înapoi; de avansat în acelaşi sens nu mai pot. Toate aspiraţiile lor trebuie să aibă ca scop dezvoltarea interioară; trebuie să fie create, în măsura posibilului şi pentru toţi indivizii, condiţii care să le permită să lucreze.

Întâi, trebuie ca popoarele de astăzi să-şi precizeze foarte clar idealurile, concepţia despre lume, precum şi scopul spre care tind. Deoarece ştiu din experienţă ce este forţa materială; s-au bucurat până la saţietate de bogăţii şi plăceri, adică au savurat toate plăcerile din planul fizic.

Dar natura nu suportă uniformitatea, repetarea (asta e legea), ci iubeşte diversitatea într-o mişcare progresivă şi ascendentă. *În consecinţă, singurul lucru necesar în acest moment este dezvoltarea spirituală în toată puritatea ei, manifestarea forţei sufletului omenesc. Sentimentele cele mai înalte şi cele mai nobile, pe care se edifică cultura spirituală a oamenilor, sunt încă în stare latentă. Totuşi, trebuie să apară în toată puterea lor, pentru ca binele suprem din ele să se poată răspândi peste tot.* Toate popoarele, societăţile şi indivizii, toate sistemele, indiferent care ar fi ele, trebuie să aibă în vedere doar acest domeniu. Dacă popoarele din prezent nu pornesc cât mai curând pe această cale, natura le va constrânge prin epuizarea sistemului lor nervos; ele vor deveni neurastenice şi astfel, vrând, nevrând, se vor vedea forţate să renunţe la concepţiile vechi, la înţelesurile şi aspiraţiile lor şi să apuce pe alt drum. Să luăm, de exemplu, un om bogat obişnuit să se hrănească doar cu bucatele cele mai pretenţioase. Ce se întâmplă? Sistemul nervos îi slăbeşte, stomacul uzat începe să dea afară alimentele. El înţelege că trebuie să pună capăt vechiului regim alimentar şi, vrând, nevrând, să se mulţumească cu o hrană mai simplă: să bea doar lapte. Totuşi, numai copiii se hrănesc cu lapte.

Marele învăţător al omenirii a zis: „Dacă nu deveniţi asemenea copiilor, nu veţi intra în împărăţia cerurilor”. Aceasta înseamnă că trebuie să primim „noul” care ne intră în viaţă aşa cum primesc copiii ceva nou. Fiecare ştie că, atunci când apar într-o casă, copiii le aduc bucurie părinţilor şi celor apropiaţi, fiind iubiţi de toţi. Copiii poartă în ei viaţa nouă, noile aspiraţii; poartă în ei puritatea şi o iubire naivă care nu este încă murdărită de bănuială, de violenţă şi de alte procedee. Poartă în ei un spirit de modestie şi de bunătate care îi face supuşi şi concilianţi.

Popoarele europene trebuie, deci, să devină şi ele asemenea copiilor, adică trebuie să se resemneze să accepte noua ordine impusă acum de natură.

Oamenii cu aspiraţii obişnuite, de zi cu zi, nu înţeleg încă aceste noi dispoziţii. Numai sufletele mult evoluate şi foarte sensibile, sufletele care prin eforturi nemaipomenite s-au ridicat peste nivelul concepţiilor şi înţelegerii obişnuite sunt în stare să înţeleagă acest „nou” care intră în viaţă. Ele sunt ca păsările trezite înaintea zorilor şi ca florile delicate care presimt apropierea primăverii şi răsăritul soarelui şi semnalează aceste lucruri îmbucurătoare, primele, prin cântul lor melodios, celelalte, prin creşterea rapidă şi dăruirea de flori cu parfum plăcut.

Este neapărat necesar (timpurile noi ne-o impun) să ne schimbăm vechea manieră de a vedea, să ne conformăm noului care avansează şi să începem să aplicăm metodele noi pe care viaţa le cere în prezent.

O comparaţie va face totul mai clar. Când omul bogat ajunge sărac, trebuie să înceapă să muncească; când tânărul e lipsit de plăceri, trebuie să înceapă să studieze; când bolnavul îşi recapătă sănătatea, trebuie să părăsească spitalul; după ce deţinutul şi-a executat pedeapsa, trebuie să iasă din închisoare fără să se preocupe de felul în care se va descurca în noile împrejurări care îl aşteaptă.

Condiţiile de viaţă ale deţinutului sunt diametral opuse faţă de cele ale vieţii din afara închisorii. Popoarele moderne sunt deja eliberate din închisoare, dar încă nu ştiu cum să se adapteze la condiţiile exterioare.

În consecinţă, problema nu este să ne păstrăm închisorile şi să le reformăm, ci să ne confruntăm cu noile împrejurări exterioare ale vieţii, fiindcă închisorile sunt produsul lipsei de organizare a vieţii. Toate sistemele sociale trebuie să fie doar auxiliare, indicaţii pentru omenire, nu limitări, căci această ultimă modalitate nu duce la nimic pozitiv, închisorile şi toate instituţiile moderne create în vederea limitării libertăţii anumitor indivizi care nu se supun ordinii sociale stabilite nu numai că nu reduc răul, ci îl şi sporesc, căci, în limitări, unele energii neutilizate se întăresc şi rup formele care le limitează. Cu alte cuvinte, când cursul unui râu este blocat într-un loc, fără să i se dea acestei ape o altă direcţie în scopul de a o utiliza la stropitul grădinilor etc., blocarea curentului va pricinui pagube mari când digul se va rupe sub presiunea forţei tot mai mari a apei care se

adună. Oamenii îmbătrânesc şi mor pentru că reţin prizoniere în ei anumite forţe care rămân, deci, nefolosite.

Aceste forţe distrug formele care le împiedică să funcţioneze şi această distrugere a formelor o numim „moarte”. Această situaţie nu este valabilă doar pentru om, ci pentru toate fiinţele; toate trec prin acelaşi proces şi învaţă marea lege care spune că ne adaptăm la noile condiţii pe care le creează natura.

Iar omenirii de astăzi i s-a dat să rezolve o problemă socială importantă şi trebuie s-o rezolve conform matematicii şi geometriei vii. Matematicienii moderni trebuie să proiecteze o lumină puternică asupra acestor legi şi ştiinţa lor socială le va arăta în acest scop direcţia de urmat. Toate călăuzele omenirii trebuie să fie inspirate de Marele suprem, ca să găsească soluţia acestei sarcini nobile.

Dacă aşa stau lucrurile, popoarele moderne vor atinge în dezvoltarea lor gradul la care vor ajunge precursorii noii rase. În timpul rasei negre, s-au dezvoltat sentimentele inferioare ale omului; în timpul rasei galbene, s-au dezvoltat forţele lui organice; în timpul rasei albe, i s-au dezvoltat forţele intelectuale. Totuşi, rasa nouă, care vine acum, are ca scop dezvoltarea forţei spiritului său în realizarea idealurilor care i-au fost transmise ca să poată ocupa primul loc şi să utilizeze toate forţele dobândite nu pentru a face rău, ci pentru a face bine.

În consecinţă, rasa albă va deveni mama celei de-a şasea rase, care va purta în ea toate idealurile înalte despre care s-a vorbit în trecut şi despre care vorbesc şi în prezent poeţii, filosofii, savanţii şi predicatorii. *Popoarele civilizate se pot pregăti pentru venirea celei de-a şasea rase.*

Rasa latină a creat Inchiziţia, nici ea nu şi-a atins, deci, scopul. Numai naţiunile raselor anglo-saxone şi teutone sunt relativ mai liberale şi au, de aceea, o legătură interioară mai puternică. Se înţelege că popoarele care ţin să aibă viitor trebuie să fie inspirate de idealuri înalte (nu abstracte), de idealuri care conţin legătura interioară între material şi spiritual. Se înţelege de la sine că ne referim aici doar la reprezentanţii cei mai avansaţi ai raselor anglo-saxone şi teutone. Popoarele nu trebuie să împiedice „noul” să-şi croiască drum, nu trebuie să se opună curentelor de idei purtătoare de iubire, frăţie, egalitate, libertate şi pace.

Tocmai acestor nobile popoare pline de entuziasm pentru idealurile înalte le aparţine viitorul. În timpul fostului regat bulgar, şefii de atunci i-au alungat pe bogumili, a căror sublimă învăţătură tindea să reformeze viaţa şi ordinea socială printr-o modalitate ideală. Dar jugul turcesc sub care au fost nevoiţi să se plece bulgarii timp de cinci secole i-a făcut să plătească scump greşeala: un popor care se opune Celui mai mare şi care nu primeşte Cuvântul Divin care îi este trimis de providenţă şi nu-1 pune în aplicare în viaţă este fatalmente abandonat sorţii sale pentru a suporta suferinţa comportamentului său nesăbuit şi trebuie să se aştepte, atunci, la toate necazurile. Bogumilii alungaţi din Bulgaria şi-au purtat ideile şi cultura în Vestul Europei, iar popoarele care i-au înţeles şi au pus în practică ideile lor în reformele sociale au putut să înflorească cu adevărat. Iar acum, dacă înţeleg greşelile comise în trecut şi nu le repetă faţă de mişcarea spirituală, bulgarii vor obţine rezultate mult mai bune în viaţa lor socială.

Nu învăţăm nimic în plus repetând mereu aceleaşi greşeli; acest procedeu aduce doar deziluzii. Vedem că există puncte de contact între toţi oamenii activi din societate. Ideile lor nu diferă în mod esenţial şi ei pot, în consecinţă, să găsească un mod comun de acţiune, în care s-ar instaura, într-o adevărată armonie, o convergenţă de idei al cărei rezultat ar fi binele general, binele pentru noi toţi.

Trebuie să înţelegem că orice om care se bucură de simţul vederii poate să perceapă lumina, dar nu toţi îi percep semnificaţia şi câştigul. Orice om care are urechi poate să audă muzica, dar nu toţi percep frumuseţea pe care o conţin acea muzică şi vocea omului şi nu înţeleg sensul profund al vieţii care se exprimă în muzică şi în cuvânt. Orice om care are inimă poate să simtă iubirea, dar nu toţi sunt în stare să înţeleagă elanul interior şi suprem cu care ea răsplăteşte sufletele pregătite să-i pună în aplicare forţa vie în viaţa lor.

Astfel, numărul celor care trăiesc în deplinătatea sensului cuvântului este mic. Unii duc doar o viaţă plină de suferinţe, alţii trăiesc şi vegetează, alţii trăiesc şi mor, iar alţii trăiesc şi învie.

în consecinţă, când această ultimă stare va fi starea conştientă obişnuită a societăţii, ne vom afla în pragul epocii noi, care aduce adevărata libertate pentru întreaga omenire. Şi ea bate deja la uşa fiecărei înţelegeri, fiecărei inimi şi fiecărui

suflet. Şi cel care ştie să gândească, care poate să simtă şi să aibă elanuri nobile o va înţelege şi va merge în întâmpinarea ei.

MINTEA, INIMA ŞI VOINŢA
Influenţa lor asupra vieţii; Forma, conţinutul şi sensul vieţii

Putem caracteriza aceste trei principii ale vieţii omeneşti ca fiind trei forţe care lucrează la edificarea ei. Ele sunt invizibile şi nu pot să fie concretizate şi simţite ca în cazul forţelor materiale, căci ele se manifestă în cele trei sisteme principale ale organismului omenesc, ceea ce ne permite să le constatăm manifestarea şi activitatea. Principiul inteligenţei sau forţa vieţii intelectuale depinde de sistemul nervos cerebral, unde rolul principal este îndeplinit de creier şi de simţurile omului.

Principiul inimii sau forţa sensibilităţii este în relaţie cu aparatul respirator, aparatul circulator şi cel digestiv, unde plămânii, stomacul şi vasele sangvine joacă un rol important; ele sunt în raport cu sentimentele omului. Voinţa omului, care depinde de cea mai înaltă capacitate a sa, raţiunea, este forţa care se manifestă prin ceea ce se numeşte aparat motor, în care un rol important îl au oasele, muşchii, ligamentele şi extremităţile. Omul este inteligent doar dacă ştie să-şi folosească diferitele membre ale corpului.

Când organismul acţionează în acest mod, zicem că o forţă conştientă superioară se manifestă chiar în sânul naturii potrivit principiului finalităţii. Dar acest principiu acţionează doar în anumite momente, când se simte necesitatea. De exemplu, omul care se hrăneşte se conformează exigenţelor principiului, având în vedere că hrana îi domoleşte foamea şi îl cruţă de suferinţele la care este expus dacă duce lipsă de ea. Dar numai o hrană potrivită este în măsură să-i domolească foamea. Ea trebuie să fie în relaţie strânsă cu organismul. Şi, de fiecare dată când nu este conformă legii şi nu corespunde scopului, o hrană produce boli chiar şi după ce a satisfăcut foamea celui care a folosit-o.

În astfel de cazuri, oamenii instruiţi, savanţii declară că există anomalii care împiedică funcţionarea regulată a legilor naturii. Gândirea, ca forţă conştientă din natură, este legată de toate fiinţele vii care se străduiesc să-şi găsească o hrană potrivită, ceea ce înseamnă că ele caută condiţiile care să le permită să trăiască şi să-şi păstreze această viaţă mai mult timp. În consecinţă, vom remarca faptul că toate fiinţele au

capacitatea să observe totul şi să efectueze căutări - sunt primii pionieri ai ştiinţei. O mică experienţă va dovedi adevărul acestei aserţiuni. Dacă puneţi un cârlig de undiţă într-o apă curgătoare foarte limpede şi vreun locuitor al acelei ape, un peşte, de exemplu, muşcă din momeală, dar după aceea reuşeşte să se elibereze, va începe să se învârtească în jur ca să examineze cârligul. Va păstra amintirea formei aceleia şi nu se va mai lăsa niciodată înşelat. S-au mai făcut şi alte experienţe: nişte melci au fost puşi într-o grădină înconjurată de o sârmă uşor electrizată; fiecare melc care a simţit o dată curentul şi a suferit nu s-a mai apropiat niciodată de sârmă.

Cei care n-au făcut aceste observaţii fine în natură consideră că fiinţele inferioare n-au niciun fel de inteligenţă, dar adevărul este că vedem aceste fiinţe inferioare înţelegând atât de corect lucrurile câteodată şi dând dovadă de o capacitate inventivă atât de mare, încât îl depăşesc chiar şi pe om în anumite privinţe. Încă un exemplu. Dacă îi luaţi un picior, steaua-de-mare ştie cum să-l recreeze, ceea ce nu-i este posibil omului care şi-a pierdut un picior. Se va zice că natura face aceste lucruri. Dacă este aşa, de ce nu face să crească din nou piciorul care îi lipseşte omului?

Steaua-de-mare are, prin urmare, o specialitate pe care omul n-o cunoaşte. Când un virtuoz interpretează o creaţie muzicală, cine este în realitate executantul, natura, sau omul? Omul, bineînţeles. În cazul dat, se distinge ca individ; nu toţi oamenii pot să cânte ca el, această interpretare este specialitatea lui. Dar n-a dobândit-o într-o zi, nici într-o lună, nici măcar într-un an. Ea se datorează eforturilor unui şir de generaţii de indivizi care au muncit în această direcţie. Totuşi, unul dintre ei a reuşit să exprime această specialitate într-un act inteligent şi zicem că natura lucrează în el. În lume, fiecare fiinţă exercită până la un anumit punct o oarecare influenţă care produce o schimbare în mediul înconjurător şi, prin anumite eforturi conştiente, încearcă să facă să apară în mod mai avantajos forţele depuse în firea sa.

Aceste eforturi nu pot să ajungă doar într-o zi la cunoştinţa celor mai sus plasate fiinţe din jurul său, ci este nevoie de multe secole de activitate susţinută ca să se manifeste această tendinţă inteligentă depusă în ea de la început şi care acţionează la un moment dat. În consecinţă, tot conform

aceleiaşi legi a analogiei, doar luând în considerare structura creierului, aranjarea celulelor sale şi repartizarea funcţiilor lui, prelungirea sistemului nervos care se întinde în toate părţile corpului, putem judeca activitatea acestei forţe individuale, inteligente, interioare, care a acţionat timp de secole în aceeaşi direcţie, ca să reuşească să producă acest organ de primă necesitate în ceea ce priveşte exprimarea gândirii omeneşti, crearea societăţilor actuale şi a culturii în toate manifestările ei, cele mai înalte ca şi cele mai joase. Acolo unde creierul este dezvoltat, adică unde urmează calea ascendentă a dezvoltării sale, apare o cultură înaltă a omului; acolo unde urmează calea descendentă a dezvoltării sale, se formează culturile inferioare. Şi pe aceasta din urmă, calea descendentă a dezvoltării, o numim *răul.* Putem să ne folosim şi de următoarea comparaţie: lupul urmează drumul descendent şi oaia, drumul ascendent.

Iar despre acei oameni care ţin calea ascendentă spunem că sunt inteligenţi şi nobili, în timp ce aceia care o ţin pe cealaltă sunt numiţi lipsiţi de cultură şi zicem despre ei că degenerează, iar eforturile pe care le fac devin întotdeauna cauza vreunui rău.

Anomaliile aparente care există în natură provin din fapte care dovedesc că legile ei înţelepte au fost încălcate. Exact de aceste legi depinde viaţa, într-un sens sau altul. Şi astfel, când principiile înţelepte ale naturii urmează linia descendentă a dezvoltării lor, atunci apar toate formele şi toate organismele inferioare care constituie baza de unde începe linia ascendentă, cultura înaltă a omului.

Istoria Pământului şi ştiinţa actuală sunt de acord în privinţa acestui punct şi îl confirmă. Mii de secole, a existat o luptă cumplită între aceste forţe inferioare, pentru supremaţie.

Şi lor le datorăm mările, oceanele, munţii, vulcanii etc. Când această luptă interioară a atins limita extremă, au apărut alte forme mai elevate, una dintre ele fiind forma omenească. Evoluţia formelor capătă o altă direcţie, deşi această luptă nu a luat sfârşit. Totuşi, în comparaţie cu ceea ce era în trecut, şi-a pierdut de mii de ori intensitatea. Şi când, la rândul ei, această înaltă dezvoltare îşi va atinge apogeul, vom avea o cultură nouă cu baze cu totul noi şi legi cu totul diferite de cele care guvernează în prezent universul.

Actualmente, orice activitate mentală a omului pe pământ este concentrată asupra celulelor care formează creierul. Este, deci, util să le studiem igiena. Ne vom folosi de o experienţă simplă. Dacă luăm ca exemplu celulele numite piramidale, care formează stratul superior al creierului, vom observa că ele sunt legate, parcă agăţate la extremităţi. Când creierul este normal, aceste legături dintre celule sunt armonioase şi prin extremităţile lor se transmite energia cerebrală al cărei rol este de a fi vehiculul gândirii. Zicem atunci că omul gândeşte şi simte corect, adică gândirea şi sentimentele omului se manifestă cu regularitate.

Dar să ne fie permisă o mică digresiune.

Dacă vom examina creierul ca un tot, vom vedea că partea sa anterioară serveşte la manifestarea forţei pur intelectuale, partea sa posterioară, la manifestarea sentimentelor personale şi familiale, că partea superioară este sediul sentimentelor morale şi că regiunile laterale servesc la manifestările impulsurilor volitive şi ale instinctelor combative, a căror acţiune este uneori destructivă, când voinţa nu le controlează.

Prin voinţă înţelegem principiul înalt- inteligent care guvernează. Ceea ce înseamnă că, atunci când celulele piramidale funcţionează în mod armonios, intelectul, sentimentele şi voinţa funcţionează şi ele la fel. Dar, dacă apar oboseala, surmenajul, când hrana nu e igienică sau viaţa nu este regulată, deseori din cauza acumulării a ceea ce se numeşte acid lactic, care la rândul lui paralizează activitatea acestor celule, mutilându-le, se observă că extremităţile se contractă şi între ele se formează interstiţii.

Într-o astfel de stare, omul simte frecvent nevoia să doarmă, n-are niciun chef de muncă, e permanent într-o dispoziţie proastă, se enervează şi e victima altor manifestări de acelaşi gen.

Cel care nu cunoaşte legile profunde ale lumii organice superioare nu ştie nimic nici despre activitatea minţii omului. Aceasta din urmă lucrează după tabele matematice create demult şi care formează ceea ce se numeşte Matematica divină şi imuabilă, după care este construit imensul univers actual, ale cărui activităţi sunt determinate strict şi în mod înţelept. Ni se pare uneori că acţiunile naturii sunt neinteligibile. Aceasta se datorează acumulării de acid lactic şi uric care paralizează până

la un anumit punct micile celule piramidale ale creierului, ceea ce ne face să ne enervăm atunci când trebuie să observăm şi să acţionăm şi, când vine momentul să lucrăm, ni se pare că viaţa n-are sens. Ne aflăm atunci în cazul celebrului predicator american care avea un stomac foarte suferind, dar nu-i acorda nicio atenţie. Totuşi, când stomacul, prin acest deranjament, a produs în corp acizi nocivi şi i-a trimis la creier, care, din această cauză, a fost supraîncărcat, preotul a început să creadă că toţi cei care îi ascultau predica erau demoni ieşiţi din iad incapabili s-o înţeleagă. Şi a început să tune şi să fulgere împotriva lor pentru că nu înţelegeau cum trebuiau să trăiască. Dar auditorii pioşi şi-au trimis predicatorul la o clinică unde i-a fost spălat stomacul cu apă caldă, a fost supus unei diete potrivite, i-au fost îndepărtaţi din organism acizii nocivi şi, cu creierul astfel reîmprospătat, preotul s-a reîntors în amvon cu o minte nouă. În această dispoziţie, a declarat că domnia lui Dumnezeu venise pe pământ şi nu mai vedea în ascultătorii predicii sale demoni, ci fraţi şi surori.

Oamenii Bisericii vor lămuri lucrurile declarând că fusese posedat de un demon; medicii vor susţine că creierul acelui predicator era normal. Cauza consta totuşi în faptul că nu respectase regulile elementare de nutriţie şi lăsase să-i pătrundă în organism otrăvuri care îşi exercitaseră acţiunea nefastă asupra bazelor capacităţii sale de a gândi, a simţi şi a acţiona.

Oamenii „cultivaţi” moderni discută în stânga şi în dreapta, cer dovada existenţei sau nonexistenţei lui Dumnezeu. Dar problema e clară. Dacă viaţa se derulează conform legilor matematice ale minţii omeneşti, aşezate acolo demult, şi toate gândurile, toate sentimentele sunt raţionale şi produc bine omului şi apropiaţilor lui, Dumnezeu există fără nicio îndoială, asta se înţelege de la sine. Dar, când aceste legi sunt încălcate şi creierul omului este îngreunat de acizi, ceea ce face viaţa să se manifeste în rău pentru om şi pentru cei din jurul lui, se zice că nu există Dumnezeu şi în locul lui apar judecătorii. Însă, dacă Dumnezeu este prezent, nu mai este nevoie de niciun judecător.

În consecinţă, din acest punct de vedere, considerăm că toate manifestările anormale (minciuna, furtul, asasinatul, invidia, ura etc.) sunt cauzate de iraţionala acumulare în om a acelor acizi inutili. Astfel, bulgarul, cu bunul lui simţ natural, zice

pe bună dreptate despre cineva că „a devenit foarte acru” sau „ce s-a mai înăcrit!”

Viaţa regulată va începe, deci, îndată ce vom putea să salvăm oamenii de această acidificare. În acest sens, pentru ca celulele piramidale ale creierului să poată fi dispuse în mod regulat, trebuie să simţim întotdeauna în noi elanurile, aspiraţiile cele mai nobile şi trebuie să folosim o hrană simplă, dar ea va trebui să fie, în fiecare caz, cea mai utilă. Când celulele piramidale menţionate, precum şi celulele întregului creier sunt normale şi funcţionează cu regularitate, capul şi faţa noastră capătă o formă regulată, extremităţile dobândesc o simetrie exterioară, plămânii şi stomacul funcţionează perfect şi ne aflăm în general într-o dispoziţie excelentă, suntem plini de bucuria de a trăi şi gata să ne sacrificăm pentru ceilalţi. Căci numai omul bun şi cu judecată se poate sacrifica. Omul fără judecată este sacrificat de forţele din jurul lui.

Exact asta se întâmplă în acest moment cu oamenii de pe pământ: natura înconjurătoare îi sacrifică, adică le ia viaţa. Nicio teorie ştiinţifică nu a găsit până în prezent modalitatea de a scăpa de acest rău. De mii de ani, oamenii suferă şi mor, dezvoltă cele mai cumplite boli, sunt victimele celor mai rele chinuri şi viaţa lor exterioară e plină de cele mai mari vicisitudini. Totuşi, până în acest moment, n-am ajuns să ne dăm seama de cauzele reale ale acestei stări de lucruri şi ne consolăm zicându-ne asemenea oamenilor simpli: „Aşa a făcut Dumnezeu lumea”. Sau: „E un rău inevitabil al naturii”, după cum ne asigură raţionaliştii. Scolasticii afirmă că este o simplă iluzie. Materialiştii atribuie răul condiţiilor vieţii exterioare. Ei bine, să zicem că e „o iluzie”! Doar că e una destul de tangibilă şi care face toată lumea să plângă!

Situaţia noastră seamănă cu cea a unui predicator care susţinea că n-are nevoie de bani, că banii sunt o „iluzie”. Dar unul dintre ascultători l-a jefuit şi predicatorul nostru a început să se tânguiască, repetând că îi fuseseră luaţi banii. Totuşi, cel care îl jefuise i-a zis: „De ce te plângi? Ai scăpat de ce era inutil în viaţa ta...” Banul este un mijloc introdus de oameni ca să pună toată lumea la muncă; serveşte în schimbul energiilor lor, este un mijloc de comunicare între ei, îndeamnă la muncă, la trudă. Dar, dacă banii, al căror rol este să circule în acest fel, sunt opriţi din adevărata lor funcţie ca să devină doar un

instrument pentru crime şi nenorocire, pentru violarea conştiinţei aproapelui şi chinuirea celor slabi, zicem că, în acest caz, banii nu sunt necesari.

În consecinţă, trebuie să ne recăpătăm pacea sufletească, să încercăm să cunoaştem ceea ce în noi este cu adevărat în conformitate cu raţiunea, şi o vom face nu negând, ci admiţând, nu distrugând, ci clădind, nu prin metoda urii şi a răutăţii, ci prin metoda iubirii şi a nobleţei, adică prin toate metodele virtuţilor proprii spiritului omenesc. Când vom începe să studiem natura inteligentă în mod raţional şi să vedem în fiecare fiinţă vie un suflet viu şi conştient, ne vom afla foarte aproape de soluţia acestei sublime probleme a vieţii, adică vom şti cum să ne folosim mintea, inima şi voinţa: mintea, examinând atent condiţiile vieţii; inima, încercând să avem o idee corectă despre conţinutul acestei vieţi; voinţa, conştientizând exact rezultatele definitive ale vieţii.

Trebuie să ştim că fiecare formă este necesară pentru ca un conţinut să se poată exprima prin ea şi fiecare conţinut este indispensabil ca să se exprime *sensul* interior, profund al vieţii. În consecinţă, forma, conţinutul şi sensul sunt strâns unite: forma, cu mintea, conţinutul, cu inima, sensul, cu voinţa omenească.

Când gândim bine, când gândirea este corectă, înseamnă că posedăm toate formele frumoase şi bine potrivite în care putem aşeza conţinutul divin al vieţii. Şi, îndată ce avem acest conţinut, inima va începe să se manifeste în mod normal şi celulele piramidale vor lucra la unison. Şi, din moment ce avem conţinutul, vom avea şi forţa interioară care îi va conferi sens vieţii, acel sens în care se poate manifesta voinţa omenească. Pentru că numai atunci când ne folosim în mod judicios voinţa trăim o viaţă plină de sens. În consecinţă, a gândi, a simţi şi a acţiona în deplină corectitudine este indispensabil pentru buna funcţionare a minţii, a inimii şi a voinţei.

MAI MULTĂ CONŞTIINŢĂ ŞI LUMINĂ

Lumina este actul creator al Augustei Naturi. Ea stabileşte limite între fiinţă şi nefiinţă, între veşnic şi temporar, între real şi tranzitoriu. Lumina este primul moment de trezire în viaţa Naturii. Şi prin „trezire" înţelegem trecerea de la starea nelimitată a naturii la starea limitată, de la supraconştiinţă la subconştiinţă. Acestea sunt cuvinte a căror esenţă interioară este greu de înţeles de unele persoane.

Dacă vă adresaţi fizicienilor actuali ca să le aflaţi opinia despre lumină, ei o vor defini ca un şir de vibraţii în care intră şapte culori (de la roşu la violet) şi vă vor spune că culoarea roşie are 428 bilioane de vibraţii, violetul, 739 bilioane şi ultravioletul, 833 bilioane de vibraţii. Aceasta este limita sau regiunea luminii în care ea se poate manifesta aici, în lumea fizică. Cu alte cuvinte, este punctul la care au ajuns oamenii, până în acest moment, în dezvoltarea receptivităţii lor. Aşa stau lucrurile în raport cu lumea fizică. Dar ce raport are lumina cu inteligenţa omenească?

Observaţiile şi experienţele făcute în prezent au dovedit că nicio activitate intelectuală nu este posibilă, nicio manifestare organică nu poate să aibă loc fără prezenţa luminii. Şi putem spune în general că gradul de dezvoltare al tuturor fiinţelor depinde de calitatea şi de cantitatea luminii prezente la un moment dat. Această delimitare se poate raporta şi la fiinţa omenească. Oamenii se deosebesc prin gradul de receptivitate a luminii şi prin modul în care o manifestă. Mai putem spune că însuşi caracterul omului, manifestarea lui spirituală, depinde de calitatea şi cantitatea acestei lumini. S-ar putea demonstra cu argumentele cele mai clare că aceasta este realitatea. Dar, deoarece ea se raportează la cea mai înaltă matematică, la matematica transcendentală, cunoscută de puţini oameni, şi ne-ar trebui în acest scop formule şi timp, vom folosi, ca să fim înţeleşi, unul dintre cele mai slabe argumente, dar de aceea mai clar.

Acolo unde avem culoarea roşie în manifestarea ei cea mai de jos, viaţa se exprimă în gradul cel mai de jos. Toate fiinţele care, într-un fel, au acumulat această lumină în sânge, în organism, sunt peste măsură de active şi grosolane.

Aceasta este valabil şi pentru om. Când este excesiv de excitat şi dă frâu liber nemulţumirii, furiei, indignării, această culoare se arată întotdeauna pe faţa lui. Şi, dacă cineva întreabă de ce acel om se află în acea stare, îi răspundem: pentru că a primit puţină lumină (numai pe cea roşie, n-a primit lumina în ansamblul ei), a luat în el mai multă lumină roşie, care nu găseşte unde să se manifeste. Furia izbucneşte când manifestarea naturală a luminii se opreşte.

Dacă are această lumină roşie în cantitate mai mare şi lipsesc celelalte lumini, o persoană va fi predispusă să se înfurie. Nu trebuie oprită energia celei care e gata să se înfurie, ci trebuie dată o altă direcţie acelei energii ca să realizeze ceva, trebuie pusă la treabă. Este o modalitate prin care vom reuşi să ne corectăm. Există legi după care va fi guvernată societatea viitoare. Omul are în el energii de prisos pe care trebuie să le folosească în mod util. Furia sau nemulţumirea este la un moment dat, după părerea noastră, o stare prin care trebuie să înţelegem că există o nevoie interioară: ne lipseşte ceva şi luptăm să-l obţinem. Şi cine luptă în această lume? Cel căruia îi e foame. Cine năzuieşte să devină bogat? Săracul. Cine vrea să se instruiască? Ignorantul. Cine vrea puterea? Cel slab. Cine e însetat de glorie? Cel care e lipsit de ea. Cine caută viaţa? Mortul.

Folosim aceste cuvinte într-un sens foarte larg. Prin cuvântul „moarte” înţelegem o stare limitativă sau potenţială ce trebuie să ajungă în starea cinetică; fiecare fiinţă este dornică să facă această schimbare. Moartea înseamnă cea mai mică posibilitate de viaţă. În consecinţă, când spunem: mai multă lumină, avem în vedere condiţiile care pot să aducă o schimbare în viaţa noastră actuală.

Astăzi, toţi oamenii, toate societăţile şi toate popoarele suferă de lipsă de lumină. Ea se găseşte din abundenţă în lumea exterioară, dar nu rămâne înăuntrul nostru. Există puţină lumină în noi; n-are condiţiile necesare să se manifeste înăuntrul nostru. Şi, ca o consecinţă a acestei situaţii, apar toate sentimentele negative care împiedică dezvoltarea omenirii şi îi macină organismul, îi limitează mintea şi-i pervertesc inima. Dacă vă îndoiţi de spusele mele, faceţi o încercare simplă. Plasaţi orice individ într-o locuinţă care nu este igienică, unde e foarte puţină lumină şi veţi remarca în cursul câtorva ani ce

mare schimbare s-a putut produce. Veţi fi frapaţi de dezorganizarea acelui individ, de slăbirea capacităţilor sale intelectuale şi morale.

În natură, lumina este agentul cel mai puternic în opera sa creatoare. Am putea să ne împotrivim acestei aserţiuni zicând că plantele cresc mai degrabă noaptea decât ziua. Recunoaştem acest fapt, dar el ne arată că lumina acumulată de plante în timpul zilei este transformată în ele în cursul nopţii. Pentru o mai mare claritate, să observăm creşterea pepenilor galbeni. Oricine poate să facă această încercare. Semănaţi câţiva sâmburi, şi veţi observa curând că tulpina creşte uneori 30 cm într-o noapte, dar foarte puţin în cursul zilei. Dar, dacă seara apare o schimbare bruscă de la cald la frig, procesul se opreşte. Ce reprezintă frigul prin el însuşi? Din punctul nostru de vedere, frigul este o cantitate mică de lumină. Căldura indică întotdeauna prezenţa luminii.

Acolo unde este lumină puţină, există şi căldură puţină, deoarece căldura nu este altceva decât prima manifestare a luminii ca mişcare şi noi o simţim prin pipăit, căci cu vederea nu putem să percepem căldura ca manifestare a luminii (lumina corespunde şi ea unor vibraţii, dar de un alt gen). Vibraţiile căldurii fiind mai slabe, întâmpină o rezistenţă mai mare. Ele mai ales se dilată (ceea ce face ca ele să îndepărteze una de alta particulele corpului, care, din această cauză, câştigă în întindere), în timp ce vibraţiile luminii, fiindcă sunt mai puternice şi depăşesc mai uşor obstacolele, se răspândesc direct în mediul lor.

Alte vibraţii luminoase vin din cosmos spre pământ şi, când se apropie de el, se transformă în aşa fel încât rezultă lumina obişnuită. Dincolo de această lumină obişnuită, există alte energii de ordin mai înalt, şi dincolo de acestea se găseşte ceva prodigios de raţional.

Fiecare culoare exercită o acţiune organică şi psihică.

Culoarea *roşie* în starea ei cea mai pură are efect *însufleţitor.* Dar, dacă intră impură în om, produce *iritare.*

Culoarea *portocalie* pură conferă o *individualizare nobilă,* dar, când e primită impură, întreţine *egoismul.*

Culoarea *galbenă* pură produce *echilibrul interior al sentimentelor, linişte şi pace.* Când o primim într-o formă impură, generează o stare maladivă (diferite boli).

Culoarea *verde* pură intensifică *creşterea* în toate privinţele (gânduri, sentimente, manifestarea unor elanuri pline de nobleţe). Într-o formă impură, cauzează uscăciune fizică şi psihică.

Culoarea *albastră* pură şi în mare cantitate produce *elanul, expansiunea sentimentelor,* manifestarea a tot ce e mai înalt în om. Primită în cantităţi mici şi într-un mod puţin natural, are un efect opus: omul se simte înclinat să se îndoiască, să respingă orice credinţă, să fie incredul.

Albastrul-închis în manifestarea sa cea mai pură *produce fermitate, hotărâre, forţă în convingeri, în sentimente*. În caz contrar, inconstanţă.

Culoarea *violetă* pură conferă forţă de caracter. Primită în condiţii proaste, are ca efect laşitatea.

Am putea studia semnificaţia educativă a culorilor cultivând în grădini florile cele mai diferite, şi vom vedea ce influenţă exercită din punct de vedere al educaţiei florile roşii, albastre, galbene etc. Dacă oamenii ar cunoaşte legile acţiunii culorilor, ar putea, până la un anumit punct, să fie educaţi de ele.

Fiecare gând produce o culoare aparte. Forţa scriitorului depinde de culoarea pe care o generează în viaţa interioară a cititorului şi sunt numiţi scriitori buni tocmai cei care reuşesc să producă culori mai pure în sufletul cititorilor. Chiar şi oamenii care n-au habar de aşa ceva se folosesc de culori. Nu e nimic arbitrar în asta. Cei care acordă mai mare importanţă culorii hainelor respectă şi legile despre care am vorbit, dar o fac mai degrabă în mod inconştient. Şi nu există deja medici care îşi tratează bolnavii cu ajutorul culorilor?

Şi să mai spunem că toate marile idei, sentimentele şi faptele elevate apar în lumina cea mai abundentă nu exterioară, ci interioară. Ca să ne convingem că aşa este, e de ajuns să ne amintim că pe indivizii cei mai elevaţi din omenire, care au atins dezvoltarea cea mai înaltă, îi numim *sfinţi* sau „aureolaţi”, căci au aureolă; au devenit oamenii luminii. În consecinţă, când toţi oamenii se vor afla în această stare (de fiinţe luminoase), când societăţile, popoarele vor dobândi această capacitate, abia atunci vom avea o cultură înaltă. Din acest punct de vedere, pe pământ, plantele, animalele şi formele umane nu sunt nimic altceva decât lumină transformată în manifestările ei infinit de variate.

Pe scurt, totul e lumină. Din ceea ce am spus înainte reiese că lumina nu este lipsită de viaţă şi nu constă doar din vibraţii, după cum se afirmă în general, ci conţine ceva în plus. Din punct de vedere pur fizic, definim omul după manifestările lui exterioare - forma sa şi mişcările sale.

Dar> ca să se mişte, trebuie să simtă în el o senzaţie şi, ca sa se întâmple asta, trebuie să se trezească în el un gând, şi, ca să poată să apară acest gând, trebuie neapărat să apară o luminiţă. Şi, când încercăm să descifrăm misterul creaţiei, avem în vedere, în realitate, principiul sublim al vieţii, acel principiu din care emană lumina; lumina, prin ea însăşi, a produs toate formele vii din natură. Şi, când spunem că trebuie să fim purtătorii ideilor noi - a tot ce este nobil şi elevat, a tot ce poate să contribuie la progresul căminului (în lucrarea sa pregătitoare), al societăţii (în munca sa de organizare), al poporului (în activitatea sa crescândă) şi al omenirii (în evoluţia ei), pentru realizarea înaltelor sale idealuri, pentru ca binele să înflorească şi să rodească în această lume; pentru ca viaţa superioară să se manifeste şi să se nască gânduri elevate; pentru ca pe pământ să apară mari caractere şi ca iubirea, cu manifestările ei infinite, să trăiască în supraconştiinţa omului, şi această iubire să aibă ca susţinere înţelepciunea divină; pentru ca drumul sufletului omenesc să fie luminat de razele emanate de adevăr şi aspiraţiile lui să atingă limitele stabilite de sublima dreptate a lui Dumnezeu, ca să se aşeze baza veşnică a virtuţii pe care trebuie să fie edificat totul -, înţelegem că trebuie să deschidem nu lucarne, ci ferestre mari şi largi prin care cunoaşterea să intre în noi din abundenţă.

Dar nu este de ajuns. În plus, trebuie ca tot tavanul viitoarei locuinţe a omului să fie făcut dintr-o materie transparentă, din sticla cea mai fină, ca să lase să treacă lumina. Ne exprimăm simbolic, dar aceasta înseamnă: capul (craniul) trebuie să fie atât de flexibil, creierul atât de receptiv, inima atât de sensibilă şi voinţa atât de activă, încât să poată fi întotdeauna ecoul fidel a tot ce este nobil şi elevat în viaţă. Cele mai bune plăci fotografice sunt cele mai sensibile la lumină.

Este nevoie, deci, de purtători de idei, şi nu putem să dăm acest nume decât oamenilor luminii, oameni cu care ne putem înţelege. Aşa cum lumina pătrunde în tot spaţiul şi nu se opreşte în faţa niciunui obstacol, aşa cum lumina descoperă ochilor

noştri lumi îndepărtate, cosmosul întreg de unde ne aduce veşti, aşa şi gândurile, ideile, senzaţiile noastre, care s-au născut din lumină, trebuie să aibă calităţile acestui principiu, strămoşul lor. Numai prin regulile luminii se poate stabili cel mai bine deosebirea dintre oameni.

Prin ce se deosebeşte omul cultivat? Prin lumina lui. Prin ce se deosebeşte savantul? Prin lumina ştiinţei sale. Şi filosoful? Prin lumina raţiunii, care îi dezvăluie sensul profund a tot ce există. Prin ce se distinge poetul? Prin forţa divinei sale intuiţii. Şi prin ce se distinge omul spiritual şi sfânt? Prin forţa luminii care îl pătrunde în întregime şi îi conferă posibilitatea să-şi facă o idee corectă despre viaţa tuturor fiinţelor şi să le împărtăşească bucuriile şi durerile, oricât de mici ar fi. Dar omul de stat, politicianul activ, prin ce se distinge el? Prin lumina de care trebuie să fie luminat şi care îi este indispensabilă ca să fie perspicace, să remarce deja de departe direcţia pe care trebuie s-o dea carului poporului său şi să înţeleagă dacă acea cale este sau nu practicabilă, şi dacă se impun reparaţii în unele locuri, şi dacă punctele de oprire sunt îndeajuns prevăzute cu alimente pentru călători. Numai în acest fel oamenii din timpurile noi trebuie să examineze diferitele probleme. Trebuie să ne ferim să semănăm cu califul Omar, care a poruncit incendierea bibliotecii din Alexandria.

Se spune că, atunci când subordonaţii lui, stupefiaţi în faţa numărului enorm de volume adunate în acea bibliotecă de mii de ani, l-au întrebat ce va face cu o astfel de bogăţie, a răspuns: „Dacă acele cărţi conţin ce este scris în Coran, sunt inutile; dacă nu-i aşa, sunt dăunătoare. În consecinţă, în niciunul dintre cazuri nu merită să fie păstrate”. Şi a dat ordin să fie încălzite cu ele băile din Alexandria.

Dacă sunt prezentate unor călăuze ale popoarelor bogăţiile ideilor noi, scoţându-se în evidenţă că au devenit o necesitate, ele nu trebuie să se comporte ca Omar, adică să nu pretindă că fiecare învăţătură nouă macină organismul naţiunii şi că noile idei directoare nu se potrivesc cu tradiţiile strămoşilor noştri. Şi cine ar putea să spună exact care erau tradiţiile strămoşilor noştri? Să ne fie descrise în mod specific. *Ideile noi aduc viaţa şi tot ce e bun. Numai ele aduc viaţa şi binele. Numai lumina soarelui care răsare aduce binele oamenilor.*

O comparaţie va scoate în evidenţă valoarea ideilor noi ale progresului. Când spunem „diamant”, ne imaginăm un cristal cu cele trei atribute cele mai importante: e cel mai dur, refractă cel mai bine lumina şi materia din care este făcut se distinge prin marea sa puritate. Şi, când zicem „apă”, în starea sa cea mai slabă, ne imaginăm un lichid foarte puţin stabil: dacă sticla în care e închisă se sparge, apa se scurge. Nu puteţi conta pe stabilitatea ei; sunteţi, deci, înclinaţi s-o consideraţi criminală, lipsită de orice morală. Şi, dacă îi oferiţi cea mai mică pantă, o vedeţi imediat luând această direcţie. Este adevărat că, în privinţa coeziunii, apa este excesiv de slabă, dar, pe de altă parte, în viaţă e de o necesitate absolută.

Iar oamenii care poartă în ei ideile noi seamănă nu cu diamantul, ci cu apa. Şi, precum în cazul apei, li se pot face şi lor multe reproşuri; totuşi, trebuie să ştim că fără ei nimic nu se poate face în lume. Sunt, aşadar, indispensabili. În stare naturală, apa nu e periculoasă, dar devine astfel când opunem curentului ei un baraj, un dig ca să-i oprim mişcarea ce are o înclinaţie mare.

În acest caz, ea devine foarte periculoasă pentru cei care se află mai jos. Şi putem să ridicăm digurile până la cer, ca s-o oprim? Se înţelege de la sine că nu se poate. Dimpotrivă, forţa apei creşte proporţional cu înălţimea digurilor şi ea va urma totuşi drumul pe care i l-a stabilit natura.

S-o spunem în treacăt, nu este vorba aici decât de unele aluzii bune să ne facă să reflectăm şi n-avem deloc intenţia să-i facem cuiva vreun reproş. Nu trebuie să repetăm greşeala făcută de locuitorii din Johnstown (SUA) la sfârşitul secolului al XIX-lea. În partea de sus a oraşului, curgea de secole un râu liniştit. Dar acelor americani le-a trecut prin minte să-i blocheze cursul şi să formeze un lac pe care ar fi putut să se plimbe cu bărcile vara şi să patineze iarna. Zis şi făcut. Treaba a fost terminată şi locuitorii s-au putut bucura câţiva ani de frumoasa lor achiziţie, lacul.

Dar a avut loc o mare inundaţie, digul s-a rupt, tot oraşul a fost invadat de apă până la etajul al treilea al caselor şi au murit două mii de persoane. Ce trebuie, deci, făcut? Biblioteca din Alexandria (o mare bogăţie strânsă timp de milenii) nu trebuia să fie arsă, ci folosită în scopuri înalte; râul din Johnstown nu trebuia să fie blocat, mai ales că trece prin partea de sus a

oraşului, ci trebuia lăsat să curgă în albia lui naturală, ca să poată fi utilizat în mod raţional.

În ceea ce priveşte lumina, trebuie s-o facem să treacă prin noi direct de la sursa ei. Şi vom vedea imediat apărând o strălucire, o gândire corectă care ne va arăta în mod firesc relaţiile şi legăturile tuturor lucrurilor care există în natură, precum şi metodele de acţiune. Calea gândirii noastre va fi luminată.

Această lumină trebuie să fie introdusă în conştiinţa noastră; trebuie s-o facem să treacă în inima noastră ca să producă acolo o căldură plăcută, acţionând în felul razelor soarelui asupra plantelor. Sentimentele cele mai nobile vor apărea atunci în noi. Trebuie să aducem această lumină în voinţa noastră, ca să producă acolo acea forţă flexibilă pentru care nu există niciun obstacol în natură. Înainte cu mii de ani, s-a zis că pentru omul inteligent şi nobil totul e posibil, pentru că, în tot ce întreprinde, în tot ce face, el este întotdeauna în perfectă armonie cu legile luminii. Şi aceste legi poartă în ele armonia sublimă a universului.

Şi, dacă ne întrebaţi ce trebuie făcut, vă răspundem folosind limbajul naturii: *Hotărâţi-vă în deplină îndreptăţire sufletească să gândiţi clar, să simţiţi nobil şi să acţionaţi cu toată corectitudinea.* După această încercare, veţi obţine rezultate de care veţi fi cu siguranţă mulţumiţi. Dacă generaţiile trecute ar fi respectat regulile amintite înainte, n-am fi avut rezultatele din prezent.

Este de ajuns să urmăm exemplul naturii. Expuneţi orice floare la soare, şi o veţi vedea curând dând dovadă de o adevărată cunoaştere (va şti cum să înflorească); expuneţi orice pom fructifer la razele soarelui, şi va învăţa nu numai să înflorească şi să rodească, ci şi să aducă rodul la maturitate şi să pregătească seminţe de calitate. În consecinţă, tot potrivit aceleiaşi legi, dacă ne expunem la lumina divină, cunoaşterea care doarme în noi de mii de ani se va trezi neapărat. Nu căutăm lumina, o primim. Şi, dacă îi oferiţi pe deplin sufletul, va intra liber şi va recrea totul prin mijloacele noi pe care nu le cunosc deloc oamenii de astăzi. Când ne va lumina mintea şi va pătrunde profund în inima noastră, când va învălui voinţa, pacea va domni între toate clasele societăţii: nu vom mai auzi behăitul trist al mieilor, nici cotcodăcitul înspăimântat al găinilor, nici

grohăitul sfâşietor al porcilor terifiaţi; nu ne vom mai feri de lătratul şi de muşcătura câinilor.

Toate contestările şi certurile vor trece, şi abuzul de forţă, violenţa vor deveni doar o amintire îndepărtată, un fel de coşmar al trecutului. Gânduri mari şi nobile vor lua naştere atunci în mintea omului; vor apărea caractere pline de abnegaţie, mame şi taţi adevăraţi, a căror lumină va reda sănătatea tuturor bolnavilor.

Şi profetul din timpurile de demult s-a exprimat foarte îndreptăţit zicând: „Dumnezeu va şterge toate lacrimile oamenilor”.

A venit vremea în care fiecare trebuie să trăiască potrivit acestor înalte principii.

FORŢELE CONŞTIENTE DIN NATURA VIE
Raţiunea manifestată în structura organismelor
Legea sfântă

Natura vie în ansamblul ei este manifestarea unor forţe inteligente de diferite grade, trăind în deplină armonie, în cele mai bune relaţii şi în unire perfectă. Ele au un scop suprem pe care îl numim natură, lege, Dumnezeu, raţiune, adică ce este fără limite, fără început, în care există totul, se mişcă şi se dezvoltă. Viaţa aşa cum se manifestă în prezent este şi ea de aceeaşi natură. Se înţelege de la sine că nu este vorba de acea viaţă a pământului înveşmântat în aspiraţii şi dorinţe pământeşti, ci de viaţa omului spiritual din sufletul căruia ţâşneşte ceva divin şi măreţ. Toţi poeţii, filosofii şi scriitorii vorbesc despre acest ceva măreţ, care există cu adevărat în om.

Aceşti poeţi şi filosofi recunosc că, dincolo de ceea ce este în prezent vizibil, se întinde ceva inteligent ce este subordonat unor legi şi unde cea mai mică acţiune, fără excepţie, este exact determinată. Contradicţiile în lume există doar pentru ignoranţi, ale căror calităţi distinctive sunt limitarea, cruzimea şi violenţa.

Ei nu ştiu că nu poţi fi violent cu apa, căci, indiferent cât de puternic ai clădi, oricât de crud ai pedepsi-o şi indiferent de măsurile pe care le-ai aplica împotriva ei, va rezista întotdeauna, nemodificabilă prin natura ei. Cum găseşte o ieşire, iese inevitabil. Ceea ce ne face să înţelegem că apa nu are nicio nevoie să fie modificată, ci pur şi simplu trebuie să fie folosită.

Nu puteţi cere ca o frânghie să fie dreaptă, să nu se îndoaie. Îi puteţi cere să fie solidă şi flexibilă, acestea fiind adevăratele ei calităţi. Nu puteţi să-i cereţi unei stânci să fie moale şi mobilă, ci tare, în consecinţă, când vorbim despre viaţa omului, trebuie s-o comparăm cu apa; este important să folosim viaţa în mod raţional, fără s-o limităm şi fără să-i schimbăm natura. Şi exact asta înţelegem când, în înalta ştiinţă, spunem „viaţă”. Niciuna dintre civilizaţiile trecute, indiferent cât a fost de avansată, n-a fost în stare să modifice natura vieţii: în toate epocile, ea s-a manifestat întotdeauna în acelaşi fel. Diferenţa consta doar în *gradul de inteligenţă* al celui care o trăia.

Raţiunea care intră acum în viaţă o schimbă în sensul că îi conferă o direcţie corectă. Concepţia filosofică ce pretinde că în

viaţă există ceva rău este cauzată de o falsă concepţie despre viaţă, este o lipsă de înţelegere. Ea provine din puţina lumină pe care o au oamenii, pentru că răul se face doar în întuneric. Totuşi, ceea ce este rău în viaţă este un aliaj din afară. Ca dovadă, animalelor sălbatice le plac locurile întunecoase şi fug de lumină.

Viaţa cere o purificare, o filtrare treptată, având în vedere că în cursul dezvoltării sale nu poate să evite imixtiunile din afară, care o fac să-şi piardă prospeţimea şi seninătatea. Dar, aşa cum apa este o condiţie indispensabilă a vieţii pe pământ, şi viaţa este o condiţie indispensabilă tuturor fiinţelor inteligente. Şi, după cum putem aduce apa în stare lichidă şi în stare de vapori, la fel fiinţele raţionale, tot conform aceleiaşi legi, pot şi ele să transforme viaţa şi s-o facă să treacă dintr-o stare în alta.

Societăţile de astăzi care doresc să aibă un regim bine ordonat şi un guvern raţional trebuie, în consecinţă, să studieze *legile* acestor fiinţe foarte inteligente care dirijează totul în natură. Astfel se explică faptul că, în urmă cu mai multe mii de ani, Moise, om de stat eminent şi legislator al evreilor, a dat o *lege* poporului său prin aceste cuvinte: „îl vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima”. Apoi, în urmă cu două mii de ani, Hristos a zis: „îl vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima, cu toate gândurile, din tot sufletul şi din toate puterile”.

Această raţiune înaltă din natura vie apare cu claritate peste tot. O găsim în orice organism, în orice plantă, în orice animal şi în om. Dacă examinăm în ce fel sunt construite ele, remarcăm această manifestare atât de inteligentă şi grija de a păstra întotdeauna limitele fixate de lege atât în structură, cât şi în funcţionarea organismelor vii. Se înţelege de la sine că, pentru a pricepe subtilităţile acelui ceva conştient care se manifestă în natură, omul are nevoie de o gândire clară, o minte pătrunzătoare, capacităţi puternice şi darul observaţiei. Să luăm ca exemplu sistemul respirator şi structura lui. Procesele pe care le observăm au ca scop purificarea sângelui omului. Să luăm sistemul digestiv, stomacul şi structura lui, şi vom vedea că-şi îndeplineşte sarcina într-un mod raţional şi perfect, aşa cum niciun mare chimist n-ar fi în stare să facă. Să luăm în considerare circulaţia sângelui, cu minunatul sistem arterial şi venos, să examinăm structura ochiului, a urechii, a limbii şi să

ne oprim în sfârşit la creierul omului, cu organizarea lui excelentă, atât de ideală şi de practică.

Toate acestea îl fac pe om să reflecteze, să se încline în faţa înaltei raţiuni care se află ascunsă în spatele a tot ce este manifestat, în spatele a tot ce este vizibil. Toate aceste organe, aceşti centri şi aceste simţuri indispensabile manifestării raţiunii se găsesc în creierul omului, repartizate şi dispuse pe suprafaţa lui, în diferite regiuni (pe care anatomia şi fiziologia actuală le-au numit lobi), în emisferele lui dreaptă şi stângă, în părţile anterioare şi posterioare ale creierului, în regiunile laterale şi în partea superioară, creştetul capului.

Toate aceste regiuni sunt prevăzute cu o cantitate de fire subţiri care ies din centrul creierului şi prin care forţa motrice şi inteligentă se transmite în celulele ce se ocupă de funcţiile vieţii superior conştiente a omului. Ba chiar putem să stabilim cu precizie matematică cu ce fel de energie este prevăzută fiecare dintre aceste regiuni, pentru funcţionarea ei temporară.

Proporţia mică în care se manifestă forţa inteligentă nu ne dă dreptul să conchidem că ea nu există. Dacă luaţi o carte de filosofic, opera celui mai mare filosof al omenirii, scrisă cu cea mai mare grijă, veţi spune oare că inteligenţa autorului se găseşte în carte? Se înţelege de la sine că nu, se află în afara lucrării sale. În aceasta din urmă vedem doar simboluri, figuri, caractere prin care putem până la un anumit punct să intrăm în contact cu marele adevăr care există în afara cărţii.

Şi, dacă ştergem aceste simboluri din interiorul cărţii, ce rămâne în ea? Dacă, prin faptul de a şterge, îndepărtăm ce este scris şi lăsăm doar filele albe, cartea nu câştigă în valoare, ci pierde. În consecinţă, prin aceeaşi analogie, considerăm omul o carte vie sau un univers viu în care înalta raţiune nu se manifestă decât într-o mică măsură.

Când organismul face o greşeală uşoară, cum se întâmplă în cazul unei zdrelituri, de exemplu, va simţi o durere mică, care e glasul naturii vii ce subliniază că organismul a dat greş. Ea nu limitează în niciun fel acest organism, închizându-1, să presupunem, în vreo închisoare sau trimiţându-i servitori fie ca să-i facă morală, fie ca să-l potopească cu lovituri sau să-l ucidă pentru că s-a îndepărtat de la calea cea bună, ci îi spune doar: „Opreşte-te şi apucă acum pe drumul opus”. În acelaşi timp, în locul afectat, trimite mii de lucrători care încep imediat să

repare răul. Şi, într-o oră sau în una- două zile, sau într-un an, totul va fi, foarte probabil, din nou în cea mai bună ordine: organismul viu îşi continuă sarcina fără oprire. Şi această raţiune, chiar dacă acţiunea ei abia poate fi remarcată, guvernează, în consecinţă, viaţa acestui organism fără să piardă vreodată din vedere scopul urmărit.

Această înaltă raţiune este Dumnezeu însuşi care acţionează. Dacă luăm ca exemplu structura creierului omenesc, în compoziţia căruia intră 3 bilioane şi 600 de milioane de celule, vom observa că acestea din urmă diferă prin gradul de inteligenţă. De exemplu, celulele care formează organele observaţiei, ale conceperii formelor, mărimilor, greutăţilor, numărului şi ordinii au capacitatea de a observa şi de a înregistra exact relaţiile existente între lucrurile din lumea exterioară. Potrivit dezvoltării lor, ele se găsesc în partea anterioară a creierului şi sunt, comparativ, la gradul cel mai de jos al manifestării inteligente. Deasupra lor sunt rânduite alte celule, al căror grad de inteligenţă este mai ridicat: ele remarcă sunetele, culorile şi durata timpului, capacităţi pe care le posedă toate fiinţele vii. Grupul de deasupra celor din urmă este şi mai inteligent. Celulele sale raţionează, înţeleg şi trag concluzii din cauzele şi efectele faptelor care se întâmplă şi aduc la cunoştinţa gândirii omului aceste fapte.

Psihologia actuală defineşte ceea ce am expus prin cuvântul „intuiţie”, care provine din particula *in,* care înseamnă „în”, şi rădăcina, dintr-o limbă veche, *tao,* care înseamnă Dumnezeu, Raţiunea Supremă, Armonia universală care lucrează în sufletul omului. Prin *intao* se înţelege *Divinul din suflet.* Este greu să-i faci pe oameni să înţeleagă realitatea acestei Raţiuni Supreme, pentru motivul foarte simplu că ei trăiesc încă într-o lume unde lumina pătrunde foarte slab. Astfel, ei îşi imaginează aceste regiuni ca pe nişte nebuloase îndepărtate sau pete întunecate. Şi a-i face să înţeleagă această realitate sublimă este la fel de greu ca a face o furnică cu o oarecare inteligenţă să-şi reprezinte corect viaţa omului în toate manifestările ei. Aceasta este situaţia, deoarece furnica n-are organe care să-i permită să se ridice până la marele adevăr prin care omul primeşte lucrurile. Pentru furnică, omul există ca un lucru separat, izolat şi format din mii de părţi mici. Dacă i se întâmplă să se mişte pe acest lucru, fiecare parte mică îi apare

ca un obiect distinct. Şi, dacă ea ar face cercetări despre om, ar proceda asemenea celor care explorează acum pământul.

Dar s-ar putea să ni se răspundă: „Ce ne interesează pe noi această cunoaştere abstractă care n-are nicio legătură cu situaţia actuală?”. Tocmai aici e marea greşeală. *Raţiunea Supremă din lume este acel ceva veşnic prezent* care intră în lucruri, în organisme şi în fiinţele vii şi le controlează viaţa în întregime.

Dacă îl întrebaţi pe unul dintre contemporanii voştri, un om cultivat, de ce trebuie să mănânce, vă va răspunde: „Ca să trăiesc”. Dar noi spunem că viaţa este o condiţie necesară pentru manifestarea Raţiunii în lume şi punem atunci cea de-a doua întrebare: „De ce trebuie să trăiască omul?” La această întrebare, cei mai mulţi ridică din umeri şi răspund: „Trebuie să trăiască, dar nu ştim de ce”. Dacă vom continua, vom ajunge la această concluzie: „Trebuie să trăim pentru ca Raţiunea Supremă, pentru ca Divinul să se manifeste în noi”. Şi tocmai Divinul dă sens vieţii, aducându-i marele bine care este bucuria veşnică a sufletului.

În consecinţă, din acest punct de vedere, este important să-i dăm vieţii actuale o direcţie raţională. Şi tot din acest punct de vedere, societatea contemporană ar putea să fie comparată cu un vas în care trebuie aşezată viaţă. Şi, în această viaţă, este esenţial să introducem principiul înaltei Raţiuni care va da sens societăţii. Dar să ne exprimăm mai simplu: valoarea fiecărui recipient depinde de conţinutul său. Conţinutul este aici viaţa superior inteligentă.

Şi, în sfârşit, am putea să punem şi următoarea întrebare: Cum intenţionează societăţile actuale să-şi amelioreze situaţia? Oare negând sublimul adevăr expus înainte speră să dea sens vieţii? De peste tot se doreşte să ni se impună cultura, dar care? Cultura violenţei, a asasinatului, a închisorilor şi a altor limitări. Ni se propovăduieşte religia, dar care religie? Cea a formelor şi a erorilor. Dacă religiile sunt bazate pe înalta Raţiune, de ce nu sunt indicate ca fiind drumul sufletului spre supremul bine divin, pentru ca omul să împlinească voinţa lui Dumnezeu? *Şi care este voinţa lui Dumnezeul Ca omul să-L iubească pe Dumnezeu şi pe aproapele lui.* Ni se spune că în societate trebuie să fie ordine, o organizare bună şi putere şi că toată puterea vine de la Dumnezeu. Dar puterea nu poate să existe decât dacă se

sprijină pe raţiune, în afara căreia înseamnă violenţă. Violenţa care merge în întâmpinarea principiului divin pur îşi scrie ea însăşi condamnarea la moarte.

De mii de ani, în cea mai veche dintre cărţile sfinte stă scris: „în ziua în care vei încălca legea înţeleaptă a iubirii, a înţelepciunii şi a adevărului, vei muri în mod cert”. Şi oamenii de astăzi şi toate societăţile mor pentru că toţi încalcă această lege sfântă. Este timpul ca societăţile de azi, toţi oamenii să se întoarcă la ei înşişi: *trebuie să-L caute pe Dumnezeu,* care se manifestă în viaţă, şi *să aplice iubirea ca lege fundamentală.* Da, este timpul să se întâmple astfel, căci *Dumnezeu este Iubire, înţelepciune şi Adevăr,* iar iubirea dă viaţă, înţelepciunea dă lumină şi adevărul dă libertate şi spaţiu sufletului omenesc. Nu există viaţă pentru el în afara acestor condiţii. Aşadar, forţele inteligente din Natura Vie sau „Dumnezeu manifestat” sunt *Iubirea, înţelepciunea şi Adevărul.*

SPRE MAREA ŢINTĂ

Cauzele antagonismului internaţional Condiţiile unirii slavilor şi a tuturor celorlalte popoare care au în vedere propriul lor bine Menirea slavilor ca purtători ai noului în omenire

Trebuie să luminăm marele scop al vieţii nu din punctul de vedere al mamiferelor, nici al oamenilor, căci aceştia consideră încă separat cauzele şi efectele din natură.

Dar, pentru ca ideea de unire a omenirii să ne devină mai clară în dezvoltarea ei şi să înţelegem cauzele contradicţiilor internaţionale existente, ne vom ilustra gândirea printr-o poveste alegorică, având în vedere că în acest domeniu toţi scriitorii au recurs la parabole şi simboluri ca să explice sublimul ce nu poate fi interpretat în alt fel.

Când măreaţa lume invizibilă a hotărât să salveze omenirea, a trimis pe pământ un mesager, pe Hristos, ca fiind cel mai priceput în principiile şi metodele mântuirii. A trebuit să meargă întâi la israeliţi, popor mic care, aspirând la redresarea omenirii şi a sa însuşi, trebuia să se afle în fruntea mişcării, să fie călăuza.

Şi, când Hristos a venit printre evrei, aceştia l-au primit întâi foarte bine, căci credeau că misiunea lui era să-i elibereze de jugul roman, să le dea bogăţii şi putere şi să-i trimită să cucerească alte naţiuni. Totuşi, când Hristos şi-a dezvoltat doctrina, declarând că eliberarea trebuia să fie egală pentru toate popoarele, fără excepţie şi fără întâietatea vreunuia dintre ele, când a propovăduit sacrificiul de sine şi iubirea pentru aproapele nostru, evreii s-au simţit foarte zdruncinaţi, căci această învăţătură leza naţionalismul evreu, şi au zis: „Acesta nu numai că nu ne va elibera, ci ne va pune un jug şi mai greu, dacă îl ascultăm”. Şi au hotărât să-l piardă prin supliciul crucii. „Cel ce vrea să răstoarne ordinea stabilită de cei din vechime - i-au zis ei merită moartea pe cruce.” Hristos era nevoit să împace la evrei două forţe: una care trebuia să acţioneze perpendicular şi alta care acţionase orizontal, opusă celei dintâi. Cu alte cuvinte, primele idei, cele perpendiculare, sunt ideile universale despre întreaga omenire, iar cele orizontale sunt forţele naţionaliste şi pur egoiste, în consecinţă, moartea pe cruce este

întotdeauna produsul egoismului în prima lui manifestare. Hristos nu şi-a reuşit misiunea.

După aceea, le-a apărut popoarelor de rasă latină şi le-a prezentat planul ceresc: să ia parte la reformarea omenirii. Dar, deoarece ele dominau atunci lumea întreagă prin cultura lor, au considerat doctrina lui periculoasă. „Ne va distruge”, au zis ei, şi au început tot felul de persecuţii, înfiinţând Inchiziţia, prin care i-au nimicit pe mesagerii de atunci, adepţii lui Hristos. Această a doua încercare a eşuat şi ea.

A venit apoi rândul popoarelor de rasă anglo-saxonă. Hristos le-a prezentat planul lui în momentul în care aceste popoare abia se ridicaseră în cultura şi puterea lor şi le-a chemat la muncă. Dar ele au zis: „Ne vei da mijloacele?”. Şi Hristos le-a răspuns: „Vă voi da cât doriţi”. Şi, într-adevăr, totul a mers la început foarte bine. Dar au cucerit lumea cu comerţul lor şi au epuizat astfel vlaga naţiunilor din jur. Şi aceasta a fost cauza care a făcut să eşueze planul al cărui scop era mântuirea omenirii.

În fine, după atâtea încercări zadarnice, Hristos s-a prezentat în faţa rasei slave şi i-a înfăţişat planul lui. Popoarele din această rasă se aflau în piaţă ca să se angajeze ca muncitori, dar au spus: „E deja târziu, nu vom mai putea face nimic”. Totuşi, Hristos le-a răspuns: „Mergeţi şi munciţi. Veţi primi ceea ce vi se cuvine”.

Să vedem acum ce înseamnă ideile conţinute în această parabolă simbolică. Toate rasele, triburile şi toate popoarele de pe pământ urmează un drum bine determinat ca să atingă scopul care le-a fost stabilit, dar care nu este încă bine imprimat în înţelegerea lor.

În manifestările lor iniţiale, rasele profită de viaţă ca să se înmulţească, să se întărească şi să domine mediul înconjurător: triburile au luptat ca să-şi dobândească libertatea, şi popoarele, pentru viaţa lor. Totuşi, numai viaţa naturii ne arată adevărata cale. Când semănăm un sâmbure de măr, lucrul cel mai important nu este doar să găsim solul, ci trebuie să ştim şi cu ce strat de pământ trebuie să acoperim acest sâmbure şi de câtă umiditate are nevoie ca să poată încolţi şi creşte. Şi sensul acestei creşteri nu se găseşte doar în faptul că apar rădăcinile, că arborele se măreşte şi se acoperă de frunze, căci, ca să-şi perpetueze specia, trebuie neapărat să înflorească şi să

rodească. Şi tocmai prin calitatea roadelor sale se va determina în ce relaţii era cu cel care l-a plantat.

Iată aplicaţia ce se poate face: omul nu e format numai din materie, nu este doar o fiinţă materială, ca să aibă doar nevoi exterioare. Independent de ce reprezintă prin oase şi muşchi, omul este o fiinţă spirituală, există în el o aspiraţie continuă, sentimente cu un caracter mai elevat care au creat relaţiile interioare ale vieţii sale de familie, şi asta denotă că *legea iubirii* este activă. Această lege importantă a creat sistemul respirator şi circulaţia sângelui în organismul omului şi ne arată prin asta că sucurile vitale nu trebuie să rămână închise în inimă, ci să fie răspândite în tot corpul, astfel încât organele să profite de aceste bunuri. Aceasta ne arată şi că nu este de ajuns să repartizezi bunurile, ci este necesar şi să arunci afară ce e inutil.

Totuşi, pentru ca omul să priceapă acest plan vast al naturii vii, trebuie să aibă o înţelegere clară. Omul este, în consecinţă, o fiinţă care gândeşte. Natura a creat capul omului cu creierul pe care l-a înzestrat cu sistemul cerebral, prin care mintea acţionează şi conduce toate procesele din corp.

Altfel spus, dacă interpretăm acest limbaj simbolic al naturii, putem să afirmăm că omul are nevoie de voinţă şi această voinţă are nevoie de forţe şi de sentimente care s-o împingă la activitate. Dar, pentru ca aceste forţe şi sentimente să poată acţiona, este nevoie de o metodă. Această metodă este dată întotdeauna de raţiunea omului.

Deoarece între popoare există cauze de discordie şi ostilitate, vom indica metoda care li se impune slavilor ca să realizeze unirea, nu una parţială (doar între ei), ci unificarea generală a omenirii. Slavii trebuie să profite de latura pozitivă şi cea negativă a culturii evreieşti, latine şi anglo- saxone. În aceste culturi, plusul şi minusul se neutralizează.

În pofida eforturilor lor neîncetate de atâţia ani, ele n-au niciun excedent la activ. Sunt culturi care n-au adăugat nimic la ceea ce aveau. Dacă poporul evreu a creat în Antichitate o religie monoteistă reformată, rasa latină a introdus organizarea popoarelor şi a generat sentimentul de „cetăţean”, în timp ce rasa anglo-saxonă a stabilit în rândul popoarelor relaţii bazate pe drept şi a ajutat până la un anumit punct la propagarea creştinismului sau, cum se mai spune, la evanghelizare.

Totuşi, prin felul său de a înţelege dreptul, aceasta din urmă a limitat această evanghelizare, în sensul că i-a permis religiei să se amestece în toate, cu excepţia vieţii politice.

Acum vine rândul slavilor. Destinul lor este să folosească, pentru unificarea generală a oamenilor, un element nou dintr-o concepţie mai vastă: trebuie să introducă în lume ceea ce este cu adevărat elevat şi nobil. Trebuie să facă această mică încercare asupra lor înşişi, căci sunt popoare cu un individualism foarte pronunţat, cu ambiţii mari, cu patriotism accentuat, cu o voinţă impulsivă foarte puternică, dar cu un intelect, comparativ, puţin dezvoltat. *Cel mai frumos la slavi este că au sentimentul religios profund înrădăcinat în suflet, şi acest sentiment este cu adevărat altruist. El îmbrăţişează întreaga omenire şi nu este ataşat de fanatism.* Aceste forţe cu care sunt înzestraţi slavii au deci nevoie, pentru a se dezvolta, *de un mediu spiritual puternic, capabil să le transforme şi să le facă apte pentru o activitate de utilitate generală.*

Tocmai slavii trebuie să facă să se nască sentimentul frăţietăţii conştiente a popoarelor, pentru ca fiecare dintre ele să poată lua ce este indispensabil dezvoltării sale, fără a-şi prejudicia fratele sau vecinul. Lor le revine şi să aplice regula conform căreia fiecare popor, din punct de vedere politic, nu trebuie să acţioneze prin violenţă, ci prin forţa acţiunii morale şi să fie pătruns de un profund sentiment de omenie. Slavul trebuie să excludă cu totul violenţa din viaţa lui, căci violenţa seamănă cu un cuţit tăios, care nu recunoaşte niciun stăpân, niciun drept, în afară de dreptul aceluia în mâna căruia se găseşte. Şi acest cuţit, folosit ca să taie capul celorlalţi, va face acelaşi lucru dacă se întâmplă să cadă în mâna altuia.

Slavii nu trebuie să rămână la politica pietrei abrazive şi a cuţitului; este politica cea mai veche, există din timpuri imemoriale şi a susţinut întotdeauna că acel cuţit trebuie să fie ascuţit şi că nu ne putem lipsi de piatra de ascuţit şi nici de cuţit. Dar întrebăm: Unde sunt toate cuţitele de care oamenii s-au folosit mii de secole? Nu suntem obligaţi să facem an de an cuţite noi şi noi pietre de ascuţit? Cuţitul şi piatra se uzează. Şi ce câştigă acest cuţit? Şi ce câştigă piatra de ascuţit? Şi ea se uzează şi se micşorează. Aceasta arată că toate popoarele care folosesc metode violente se epuizează şi se uzează fizic şi psihic, se diminuează psihic şi se desfigurează. În limba actuală,

aceasta înseamnă că degenerează. În consecinţă, piatra de ascuţit şi cuţitul reprezintă un sistem inventat de oameni, n-a fost creat de natură, astfel încât nu-şi găseşte niciun sprijin şi este condamnat să piară, fatalmente. Fiecare popor, fiecare societate, fiecare individ, toţi cei care folosesc violenţa şi nedreptatea se condamnă singuri şi vor pieri.

Şi în viaţa slavilor există multe dovezi care confirmă acest adevăr. Astfel, ce a câştigat vechea Rusie dacă a ameninţat atât de mult Anglia din punct de vedere politic? S-a pomenit angajată într- un război cu Japonia şi în marele război european şi se zbate în prezent în contradicţii şi nenumărate dificultăţi. Ce i-a adus războiul japonez? Retragerea regulată şi tactică a lui Kuropatkin. Şi ce-i promitea războiul mondial? Cucerirea Constantinopolului pe hârtie! Dar ştiţi cu ce seamănă asta?

E ca şi cum ne-am afla lângă un om bogat care îşi măsoară grâul. Noi numărăm obroacele. Ne imaginăm că ne va împrumuta o cantitate bunicică şi le trecem în contul nostru. „Constantinopolul e al nostru.” Constantinopolul este un măr al discordiei care i-a provocat Rusiei slave un ulcer mare şi profund: poseda pe pământ cel mai mare amplasament care i-a fost dat vreodată unui popor, de la suveranii cei mai vechi din istorie. În loc să profite de această bogăţie incalculabilă, se interesa de problema Constantinopolului şi a strâmtorilor, în vederea viitoarei sale întâietăţi în lume. Se ocupa deci, de sarcina dificilă pe care regele Midiei, potrivit unei poveşti mitice, a impus-o celor mai învăţaţi dintre supuşii lui: să perforeze pe lungime tubul cel mai subţire şi să stabilească exact timpul care i-ar trebui apei de pe pământ să treacă prin acel tub. Noua Rusie arată acum drumul ce trebuie urmat, îndeosebi drumul sacrificiului de sine; cel care are mult trebuie să dea şi să nu încerce să ia şi mai mult.

În toate statele slave tinere (Cehoslovacia, Polonia, Iugoslavia, Bulgaria) s-au infiltrat în mod inevitabil concepţiile şi metodele vechi. Le recomandăm slavilor patru lucruri.

Legea măreaţă a universului a produs, din substanţa ei pură, patru raze şi le-a proiectat în lume.

Aceste raze sunt *lumina, viaţa, iubirea şi libertatea. Fiecare popor, ca să-şi găsească drumul, trebuie să aibă mintea luminată de această lumină; fiecare popor, ca să-şi poată atinge scopul, trebuie neapărat să aibă în suflet o viaţă conştientă; îi*

trebuie o inimă curată şi dreaptă, trebuie să înţeleagă metodele iubirii, să simtă această iubire ca pe una dintre forţele cele mai puternice care leagă între ele fiinţele vii şi le pregăteşte să înţeleagă sensul intim al vieţii. În fine, *are nevoie de libertate, acea libertate capabilă să facă să domnească armonia în mintea omului, care va reuşi să împace toate contradicţiile şi va da tuturor forţelor (intelectuale, spirituale şi fizice) o direcţie corectă spre un scop înalt: Divinul din lume.*

Numai prin aceste patru raze va străluci viaţa nouă şi va apărea cultura nouă, unde se va deschide, pentru slavi şi pentru toate celelalte popoare, calea nouă care va duce la scopul suprem al unificării lor.

VIAŢA RAŢIONALĂ
Nu vă împotriviţi răului; Legea iubirii

Viaţa raţională se manifestă doar în mediul cel mai armonios şi cu cea mai mică rezistenţă. Aceasta este una dintre importantele legi fundamentale ale naturii vii. Pe baza acestei legi este construit cosmosul întreg şi se sprijină siguranţa şi dezvoltarea tuturor fiinţelor inteligente: triburi, popoare, societăţi şi indivizi. Popoarele din vechime şi şefii lor care au înţeles această lege au avut culturi de lungă durată, o dezvoltare socială oportună şi bunăstare, iar istoria le-a semnalat ca popoare puternice, ca factori de dezvoltare a omenirii. Nu este nevoie de multe argumente în această privinţă. Este de ajuns să spunem că trandafirii frumoşi nu cresc la Polul Nord, ci în ţările calde, că nu vedem arborele de pâine pe malul Oceanului îngheţat, ci la tropice, că portocalele, lămâile, bananele etc. se recoltează din locurile calde, unde condiţiile climaterice sunt cele mai favorabile dezvoltării lor. Şi graţie acestor condiţii au calităţile pe care le cunoaştem.

La fel, cei mai frumoşi fluturi, împodobiţi cu cele mai strălucitoare culori, nu se găsesc la Polul Nord, ci în regiunile cele mai calde. Aşadar, tocmai aceste regiuni au produs această floră şi faună atât de bogată şi de variată, care ne ajută astăzi să ne susţinem viaţa. Şi ce-a creat Polul Nord? Gheţuri şi zăpezi. Aceasta arată că acel pol este aproape steril din punct de vedere organic, în timp ce regiunea tropicală este fertilă pentru că are condiţii mai bune şi mediul cel mai armonios pentru dezvoltarea organismelor vii.

Dar, pe pământ, avem şi Polul Sud. Acolo, ca şi la Polul Nord, există o uniformitate monotonă din punct de vedere organic, ceea ce înseamnă că la aceşti doi poli forţele vitale sunt, ca să zicem aşa, oprite. Dar natura, care nu suportă această stare de lucruri, a înhămat aceşti poli la muncă proiectându-le sucurile vitale, ce nu se pot exprima la suprafaţa lor, spre ecuator. Acolo se face simţită activitatea lor. Ca urmare, avem acolo vegetaţia cea mai luxuriantă şi, în general, viaţa cea mai bogată ca formă şi conţinut.

Atunci, prin analogie, putem să tragem concluzia că aceste rezultate vor fi aceleaşi pentru orice organism în care predomină influenţele celor doi poli. Astfel, viaţa caută

ecuatorul, adică inteligentul ecuator omenesc, ca să se pună la adăpost de contradicţii. Dacă raţionăm în acest fel, este uşor să înţelegem că *nu frigul* egoist poate să rezolve marile probleme în lume, aşa cum concepţiile simple şi obişnuite ale oamenilor nu-i aduc omenirii creşterea bunăstării. Străvechile forme de animale antediluviene moarte nu susţin viaţa actuală fiindcă aceasta, trecând, în dezvoltarea ei, prin toate vechile faze, n-a păstrat în ea decât amintirile preţioase ale importantelor legi ale naturii şi continuă să le păstreze cu sfinţenie.

Giganticele fiinţe antediluviene, care şi-au construit în mod nesăbuit organismul ca pe nişte munţi înalţi, au dispărut demult. Au rămas pe pământ doar fiinţele modeste, dar inteligente, care au prevăzut viitorul şi s-au conformat legilor naturii, ce nu tolerează nici risipa, nici marea rezistenţă.

Dispariţia multor rase antediluviene a fost cauzată doar de continua lor luptă interioară. Din toate aceste rase numeroase, nu mai există decât cinci care au rămas pe pământ: cele care au înţeles marea lege că dreptul este întotdeauna de partea celui care opune cea mai mică rezistenţă. Aceasta nu înseamnă totuşi că omul nu trebuie să-şi susţină drepturile. Trebuie să şi le susţină, dar cugetat, fără pierderi inutile. Dacă doi luptători se omoară unul pe altul în arenă, ce se câştigă din această luptă? Nimic, evident. Dar, dacă cei doi luptători se duc acasă şi-şi consacră forţele binelui celor apropiaţi, fiecare va arăta atunci în ce constă superioritatea şi forţa sa. E mai multă artă în incendierea unei case decât în construirea ei? Este mai nobil să construim o şcoală, s-o amenajăm, s-o înzestrăm cu profesori şi cu elevi, sau s-o distrugem şi să-i împrăştiem pe profesori şi pe elevi? Desigur, este înţelept şi lăudabil să construim, să educăm, să le facem celorlalţi viaţa uşoară: sunt lucrări grandioase în care se manifestă Dumnezeu.

Dar este posibil să ni se obiecteze: „Şi noi construim, orice, prin munca noastră. Totuşi, fapt e că noi construim”. Să zicem că e aşa. Construiesc casa unei persoane şi o umplu de bani. Dar, în acelaşi timp, o oblig să ia viaţa unui om sau să renunţe la morală şi să se gândească doar la sine, la interesele ei personale. În astfel de condiţii, pot să pretind că am făcut ceva util? Chiar am construit? Sau ai case de bani din lemn pline cu aur; eu le golesc şi-ţi dau în schimb case de bani din metal.

Poate fi vorba de cultură în acest caz? Şi o ţară care e plină doar de închisori şi de deţinuţi poate să vorbească despre cultură? Spânzurătorile care se înalţă într-un stat sunt oare o dovadă de morală, de religie? Cu siguranţă că nu. Morala şi viaţa conştientă nu se implantează în viaţă în felul acesta. Şi astfel de fapte vor avea doar o consecinţă: totul se va transforma în gheaţă şi în zăpadă. Şi sevele unui astfel de popor vor trece la alte popoare, unde condiţii mai bune favorizează dezvoltarea şi progresul. De altfel, istoria ne dovedeşte că aşa stau lucrurile. Atâta timp cât a fost un ţinut tropical (*Folosim aici cuvântul „tropical" ca să marcăm cele mai bune condiţii exterioare şi interioare care îi permit unei anumite culturi să înflorească*), Egiptul s-a bucurat de o înaltă cultură. Dar, îndată ce a schimbat această stare cu frigul polilor, a devenit deşert. Atâta timp cât Babilonul şi Asiria au fost regiuni tropicale, literele şi civilizaţia au înflorit în ele. Dar, când au acceptat frigul polilor, s-au depopulat. Multe alte ţinuturi, precum Grecia, Palestina, Fenicia, chiar şi Roma etc., au avut aceeaşi soartă. Şi la fel se va întâmpla cu ţările şi cu popoarele care imită exemplul culturilor şi popoarelor dispărute.

Există în natură o lege menţionată şi în Evanghelii. Ea spune că acela care posedă cea mai mică energie şi n-o foloseşte va fi lipsit de ea. Şi mai spune: „Celui care are i se va da; dar celui care este la Polul Nord sau la Polul Sud i se va lua ce are". Deocamdată, nu le este dat oamenilor să trăiască la Polul Nord sau la Polul Sud. Acestea sunt locuri rezervate doar zeilor, care şi-au ridicat bariere ca niciun picior de om să nu poată călca acolo. Din cele de mai sus, vom conchide că cel slab nu trebuie să se forţeze să ia forma celui puternic, pentru că nu va face decât să fie ridicol.

Şi, dacă copilaşul ridică ciocanul greu al tatălui, pe care abia poate să-l ducă, credeţi că este în stare să-l folosească pentru vreo treabă? Nu! Doar îşi va pierde timpul. Să lăsăm ciocanele grele celor puternici şi să facem ceva pe măsura puterilor noastre. Şi ce ar fi pe măsura puterilor noastre?

Ar fi viaţa raţională, care este la îndemâna oricui, căci în ea se află cea mai mică rezistenţă şi ea ne plasează în mediul cel mai armonios. Viaţa raţională vrea mame şi taţi puternici, cu o bună rezervă de energie spirituală şi plini de idealuri înalte, pe care trebuie să le inspire copiilor. Drept concluzie, vom spune

că, dacă vreun popor din prezent se decide să-şi modifice situaţia interioară şi să facă să domnească ordinea şi o organizare înţeleaptă în viaţa lui, trebuie întâi să ia măsuri pentru ca mamele şi taţii să fie mult avantajaţi în toate privinţele. Trebuie să creeze pentru ei condiţiile cele mai favorabile. Dar care este poporul care aplică această lege astăzi? Niciun popor nu s-a ridicat încă la acest nivel. În sensul deplin al cuvântului, un popor atât de ideal nu există încă, în schimb, toţi caută viaţa raţională acolo unde este imposibil s-o găsească. Îşi caută viaţa acolo unde nu vine, apărarea, acolo de unde le vine ruina, salvarea, acolo de unde le vine moartea. Ce e de aşteptat în astfel de împrejurări?

Ce se poate aştepta de la nişte oameni al căror organism e degradat, dar care se află încă în fruntea societăţii şi pe care multe persoane (mai degrabă ignorante) îi venerează? Viaţa lor e raţională? Şi care le e baza spirituală?

Aceasta este viaţa *degenerării.* Ea a apărut pentru că am început să ne dezvoltăm raţiunea în cea mai mare dizarmonie şi cu cea mai puternică rezistenţă. Şi, într-adevăr, oamenii de astăzi vorbesc de raţiune, dar fără să fi reuşit să se ridice până la ea; vorbesc despre cultură fără ca ea să le fi devenit trup şi suflet, fără s-o fi exprimat complet. Toţi lucrează pe credit, fără vreun capital.

Şi, dacă este cu adevărat aşa, de unde le va veni acea înaltă cultură care poate să producă nu coeziunea mecanică, asemenea celei din particulele de gheaţă şi de zăpadă sau din pietre şi metal, ci organizarea şi înţelegerea pe care le remarcăm în fructele perfect frumoase, în boabele de grâu, în lumina soarelui, care poartă în sine viaţa? Se consideră în zilele noastre că, pe pământ, omul este fiinţa cea mai elevată, că este după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Dar numai respectându-I legea şi împlinindu-I voinţa va arăta că este după chipul şi asemănarea Lui. Şi în viaţa obişnuită, când un defunct a lăsat un testament moştenitorilor, aceştia au obligaţia să-i respecte ultimele dorinţe, aşa spune legea. Şi ce-i spune Hristos omenirii în testamentul lui? îi spune: „Iubiţi-vă unii pe alţii, iubiţi-vă duşmanii şi, mai presus de orice, iubiţi-L pe Dumnezeu şi fiţi întotdeauna gata să-I sacrificaţi totul”. Atunci, întrebăm: în faţa unei astfel de perspective, dacă un popor sau un om s-a hotărât să împlinească voinţa lui Dumnezeu, acel popor, acea societate,

acel cămin sau acel individ s-ar afla într-o situaţie mai proastă decât este astăzi? Nu, s-ar simţi de mii de ori mai bine.

O comparaţie între mijloacele folosite în viaţa privată şi în viaţa socială ne va clarifica gândul. Când vrem să scoatem o piatră, folosim un ciocan; când trebuie să doborâm fizic un duşman, recurgem la cuţit. Dar, dacă vrem să scoatem un mort din mormânt, vom reuşi oare cu ciocanul sau cu cuţitul? Nu. Aceasta se face doar prin puterea cuvântului.

Când Hristos s-a dus la mormântul lui Lazăr, nu s-a slujit nici de ciocan, nici de cuţit ca să-l scoată de acolo. A folosit doar cuvântul. Şi a zis: „Lazăre, ridică-te!”. Dacă omenirea actuală şi-a putut găsi mântuirea prin ciocan, n-are decât să continue să-l folosească. Dacă popoarelor de astăzi, care se războiesc între ele, cuţitul le poate servi ca instrument de mântuire, să-l folosească. Dar, dacă ciocanul distruge, în loc să mântuiască, dacă cuţitul ucide, în loc să izbăvească, dacă cuţitul ucide, în loc să dea viaţă, ce se poate atunci spera de la ciocan şi de la cuţit?

Şi, într-adevăr, dacă popoarele din prezent sunt pietre, să se utilizeze ciocanul contra lor. Dar, dacă sunt moarte spiritual, ca Lazăr, şi închise de patru zile în mormânt, cu ce ne vom duce să le vizităm? Cu *cuvântul viu,* se înţelege de la sine, cu legea celei mai mici rezistenţe, legea vieţii conştiente. *Şi legea celei mai mici rezistenţe şi a vieţii raţionale creează condiţii pentru manifestarea Iubirii Divine.*

Şi, astfel, ceea ce s-a spus înainte ne îndeamnă să deducem că unica mare forţă care poate să facă miracole, să învie popoarele, să stabilească ordinea şi buna organizare, să cheme la lucru mamele şi taţii inteligenţi, să adune surorile şi fraţii plini de iubire, să reunească şi să unifice toţi oamenii şi să facă dreptate fiecăruia instituind domnia adevăratei bunăstări este *iubirea* în perfectă armonie cu viaţa raţională manifestată în mediul celei mai mici rezistenţe. Numai această forţă atotputernică are putinţa să facă fiinţa omenească demnă de a purta numele de om.

CUPRINS